DARBININKAS

XLVI NO. 71. SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y. PENKTADIENIS - FRIDAY, SPALIS - OCTOBER 20, 1961 910 WILLOUGHBY AVE., BROOKLYN 21, N. Y. 10 CENTŲ

Kurioj vietoj Vakarai pasipriešino, Maskva davė žingsnį atgal

Tačiau Vakaram tebegrasina bomba, žada ateisiant pergalę ir rojų iki 1980

Chruščiovo kalbą komunistų partijos suvažiavime Maskvoje spalio 17 buvo labiausiai dėmesio centre Vakarų spaudoje. Kalba nenustebino tuo, kad ji buvo rekordinė — 6 valandos su puse: tai įprasta. Nenustebino nė tuo, kad joje buvo kartojami seni dalykai: atsiskaitė su priešais partijos viduje; kartojo, kad komunizmas pasaulį laimi ir kapitalizmas esąs paskutinėje savo gyvavimo stadijoj; vadino Ameriką pagrindiniu agresijos šaltiniu ir kolonializmo didžiausiu palaikytoju; žadėjo pralenkti ją ūkiškai. Dėmesį Vakaruose patraukė labiausiai du dalykai:

— Chruščiovas pareiškė, kad jei Vakarai rodys noro susikalbėti dėl Vokietijos, tai **terminas taikos sutarčiai pasirašyti su rytų Vokietija galės būti nukeltas ir po 1961 gruodžio 31;**

— Iki šio mėn. galo Sovietai baigs atominius bandymus, **susprogdindami 50 mil. tonų atominę bombą.** (Esą jie turį ir 100 milijonų, bet nuo jos sprogimo išbirtų pačių rusų langai).

— **Chruščiovas** spalio 18 antroje šešių valandų kalboje pažadėjo 1980 pralenkti Ameriką ir būti pirmąja valstybe gamyba.

DĖL BOMBOS APSIGALVOKIT

AMERIKOS OFICIALUS PASISAKYMAS:

Baltieji Rūmai atsiliepė tik dėl pažado susprogdinti 50 mil. tonų bombą. Esą nuo 1957 Amerika turi technikines sąlygas pagaminti 50, 100 ir daugiau milijonų tonų bombą. Tačiau **tokis ginklas nėra reikalingas kariniam saugumui. 50 mil. tonų bombos sprogdinimas galėtų tarnauti tik nepasakomam politiniam tikslui** ir užterštų radioaktyvinėm dulkėm orą, kurį paskutinėm savaitėm Sovietai ir taip jau sugadino. Dėl to **Amerika kviečia Sovietus pergalvoti savo sumanymą ir nuo jo atsisakyti.**

VAKARŲ KOMENTARAI:

Nei nustebimo nei susijaudinimo, nei išgąsčio, nei džiaugsmo. Anglai tiki, kad Chruščiovas parodė daugiau galimybių susikalbėti. Prancūzai sutiko tyliai ir ramiai. Vokietijoje sakoma: nieko naujo, tie patys grasinimai. Amerikos spaudoje sakoma: grasinimas seniai žinomas; tie patys reikalavimai,

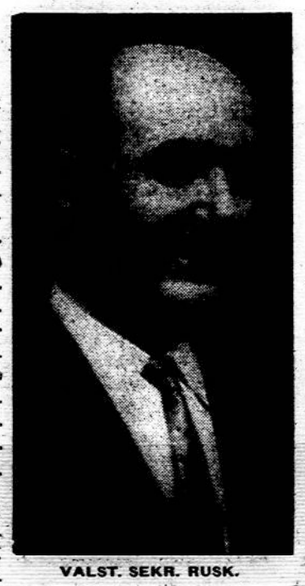

VALST. SEKR. RUSK.

bet švelnesniu tonu, o dėl rytų Vokietijos — žingsnis atgal. N. Y. Times įvertino, kad kalba yra skirta nervų karui toliau. O D. Lawrence (NYHT) pastebėjo, kad Berlyno klausimo atidėjimas esąs pirmas prezidento Kennedy atkaklios ir kietos politikos diplomatinis laimėjimas.

— **Ekvadore** spalio 18 kariuomenė iškviesta studentam malšinti.

RUSK: NEI KARIUOMENĖS NEI ATOMŲ ATITRAUKIMO

Valst. sekr. Dean Rusk spalio 18 spaudos konferencijoje

— **Atmetė peršamą kariuomenės atitraukimą iš Vokietijos; atmetė taip pat atominių ginklų atitraukimą.** Amerika nedalyvaus akcijoje, kuri diskriminuotų vieną kraštą — vakarų Vokietiją ir sudarytų karinę tuštumą. (Tai oficialus atmetimas tų pareiškimų, kurie Amerikos senatorių vardu skelbiami Vokietijoje sukėlė didelį nerimą ir priekaištus, kad Amerika Vokietiją išduodanti).

— Chruščiovo pareiškimas dėl Berlyno įtampą šiek tiek mažina, tačiau realiai maža kuo keičia Sovietų ligšiolinę poziciją.

— **Jugoslaviją Amerika rems ir toliau,** nors neslepiamas nusivylimas Jugoslavijos laikysena Belgrado konferencijoje.

— Jei dėl JT gen. sekretoriaus nebus susitarta su Sovietais, Amerika imsis iniciatyvos klausimą perkelti į JT pilnaties posėdžius. (Po vakarų Europos protestų Stevensonas grįžo prie penkių pavaduotojų, o Zorinas reikalauja tada šešių ar septynių, kad įeitų ir rytų Europos atstovas).

Valstybės departamentas reagavo į Humphrey politiką

Sen. Humphrey, daugumos lyderio pavaduotojas, spalio 16 Lenkijoje kalbėjo, kad Lenkijos ministerio Rapackio planas apie nuatomintą zoną Europoje randa Kennedy vyriausybėje rimto dėmesio. Ryšium su tokiu pareiškimu valstybės departamentas kitą dieną paskelbė, kad Rapackio planas vertinamas kaip pastanga suardyti Atlanto sąjungą.

Kas skelbia tikrą Jungtinių Valstybių politiką?

Trys įtakingieji senatoriai savo pareiškimais apie nuolaidas dėl Vokietijos sukėlė Vokietijoje nerimą.

SEN. HUMPHREY, daugumos lyderio pavaduotojas.

SEN. MANSFIELD, daugumos lyderis.

SEN. FULBRIGHT, užsienių komisijos pirmininkas

BALSAI IŠ VISUOMENĖS GARSĖJA

Leisti komunistam toliau veržtis, ar reikia mėginti juos pagaliau sustabdyti?

Vakaruose tai pagrindinis klausimas, kuris skaldo ir jungia vyriausybes bei visuomenes. Dėl nevienodo atsakymo į tą klausimą Vakarų sąjungininkai nesuranda vienybės, visuomenėje auga aštri polemika.

Tie, kurie siūlo leistis dar vieną žingsnį atgal, yra veržlesni ir moka garsiau šaukti. Jie ujamų žodžių tvane skandina priešingai galvojančius. Jie tveria žodžių sieną, pro kurią nebūtų matoma jų vakar skelbta tiesa, ir skelbia naują tiesą, priešingą vakarykščiai ... Keletas tos rūšies aktualių faktų:

— De Gaulle nenorėjo derybų su Maskva, nes dabartiniu metu jos ves tik į naujas nuolaidas. Anglų spauda šokosi: de Gaulle negeras — jis ardo Vakarų vienybę, jis daro džiaugsmo Chruščiovui.

— Adenaueris atmetė nuolaidas, kurios griauja Vokietijos sutartį su sąjungininkais, įsipareigojusiais tas sutartis vykdyti, o vokiečių spauda ėmė šaukti: mus jau išduoda ... Amerikos spaudoje W. Lippmann šokosi prieš juos: ar tai turim rizikuoti atominiu karu ir laimėti laiko tam, kad vokiečiai galėtų lovoje apsiversti ant kito šono naujam įmygiui? Televizijos ir radijo pasikalbėjimuose: ne, atominio karo negali būti; Berlynas to nevertas; Berlynas nebe tas, kuris buvo, kai mes sakėm, kad jis Vakarų laisvės langas į komunistinį pasaulį. Kas vakar buvo tiesa, šiandien jau nebetiesa. Žodžių tvanu dar norima įtikinti, kad vilkui, įšokusiam į avių kaimenę, reikia saugumo garantijų, jog ten jam niekas neatsitiks.

★

Galvojančių apie pasipriešinimą masė yra didesnė, bet ji daugiau tyli. Prasiveržia atskiri balsai. The N. Y. Times įdėjo kaip skelbimą atsišaukimą į prezidentą Kennedy, pasirašytą M. H. Robineau, The Frontier Refining Company prezidento, iš Denver, Colorado. Atsišaukime kalbama apie nuolaidas, kurias skelbė generolas Clay, Humphrey, Stevensonas, ir prezidentą klausia: ką už tai gaunate? Priėjimą prie Berlyno? Bet tai jokia Chruščiovo nuolaida — tai Vakarų sutartyje su Sovietais garantuota teisė. Į kur tos nuolaidos veda? Jos atidarys vartus raudonajai bangai ne tik į Laos, Vietnamą, Kongą, bet dinamiškas šėtono siautimas užlies Europą, pietų, vidurio ir šiaurės Ameriką... Priminė apviltus pavergtuosius kraštus. Jų tikėjimui sustiprinti — sako — mes davėm mažiau kaip nieko, nors mes nesiliaujam skelbę pasisakymų už laisvę, nes senato rezoliucija 1959 dėl pavergtų kraštų nėra atšaukta, o joje stojimas už jų laisvės atgavimą ir tvirtas laikymasis vadinamas galinga kliūtim prieš karą. Esą tai turėtų atsiminti valstybės sekr. Rusk derybose dėl Berlyno. Pabaigoje ragina prezidentą, kad stotų už tiesą, nes Kristus sakė, kad tiesa padarys mus laisvus. Mes jau viską išmėginom, Pone Prezidente. Kodėl neišmėginti dar atvirai eiti su tiesa?

★

Tiesa kaip ginklas prieš komunistų ar jų pozicijas ginančių melą kai kada išeina ne iš tų lūpų, iš kurių laukiama. N. Y. Times rašė, kad Pietų Afrikos ministerio Louw kalboje lengva pririnkti vietų, kuriose nėra nė mažiausio procento tiesos. Tačiau toje pat kalboje yra vietų, kuriose tiesos yra daugiau, nei jos gali pakęsti tiesos bijantieji. Pvz. vertindamas J. Tautose kalbas apie žmogaus teises, sakė:

— Yra valstybių, kurios generalinės pilnaties posėdžiuose ir visur dedasi esą žmogaus teisių ir žmogaus vertės čempionai bet kurios užmerkia akis prieš faktus, kai šitie principai negerbiami jų pačių kraštuose. Tarp jų yra Rusijos ir jos satelitų delegacijos, kurios ignoruoja padėtį Vengrijoje ar Rusijos kolonijose bei okupuotuose kraštuose.

Vertindamas delegacijų žodžius apie tautinį apsisprendimą:

... **jos griežtai stoja už apsisprendimo teisę, jeigu ji bus vykdoma ne jų kontroliuojamose teritorijose. Jos griežtai protestuoja, kai išgirsta, kad ji turėtų būti taikoma milijonam, kurie gyvena Sovietų dominuojamuose kraštuose. Taip pat, kada apsisprendimo teisės nori Naga gyventojai arba Sikhs Indijoje ...**

Tiesa labiau pykina nei melas, ir ją reikia dėl to pasmerkti. Tai rodo, kad tiesa yra ginklas prieš komunizmo ekspansiją, teisinamą melu.

Lietuviai posėdžiavo su Lipscombu

Los Angeles, Calif. Pasitarime su Kuchel - Lipscomb rezoliucijai remti komiteto vadovybe 1961 spalio 14 dalyvavo ir kongresmanas Lipscomb.

Kongresmanas akcentavo, kad jo ir senatoriaus Tom Kuchel įneštai rezoliucijai yra didelio pritarimo ir demokratų ir respublikonų tarpe. Kongresmanas Glen Lipscomb davė komiteto nariams visą eilę sugestijų ir patarimų dėl tolimesnės akcijos Kuchel - Lipscomb rezoliucijos reikalu. Atsisveikindamas su komiteto valdybos nariais, kongresmanas Glen Lipscomb pabrėžė: "Be kovos nieko negalima laimėti. Kovokite ir atsieksite savo tikslą". Iš lietuvių pasitarime dalyvavo: L. Valiukas, E. Arbas, A. Dabšys, Alice Dotts, J. Jodelė, J. Kojelis, L. LAŠAS, K. Liaudanskas, J. Motiejūnas, dr. P. Pamataitis, J. A. Petrauskas ir A. Skirius.

KOVOJE DĖL VALDŽIOS

Skelbiama, kad Sovietų Sąjungoje valdo komunistų partija. Joje narių buvo tiek:

1956: 7,2 milijonai,
1960: 8.7 milijonai,
1961: 10 milijonų.

Tuos 10 milijonų komunistų savo ruožtu valdo partijos centro komitetas, o komiteto priekyje stovi prezidiumas. Prezidiume yra 14 narių, kurių priekyje yra partijos pirmasis sekretorius Chruščiovas.

Partijos sekretorius per partijos aparatą gali daryti įtakos žemiausiam partijos ir valdžios vienetui ir atskiram piliečiui. Ir prieš šį 22 suvažiavimą Chruščiovas pasirūpino, kad būtų pakeisti daugelis vietinių partijos sekretorių — iš 100 nauji apie 40. Taigi Chruščiovas yra tikras, kad niekas šiuo metu jo neišvers. O išversti jį iš valdžios buvo mėginimų.

Sunkiausias Chruščiovui momentas buvo 1957, kada Malenkovas, Molotovas, Kaganovičius, Šepilovas, Bulganinas partijos centro komitete, pasinaudodami Chruščiovo išvykimu, buvo surinkę balsų daugumą prieš Chruščiovą. Kaip Chruščiovas pasisakė paskiau, "jie man buvo pasirašę mirties sprendimą". Sakoma, kad sąmokslą laiku patyrė Chruščiovas iš sau ištikimos Furtsevos, sušaukė centro komiteto posėdį ir jame nugalėjo opozicionierius, apšaukęs juos "grupe, veikiančia prieš partiją".

Chruščiovą tuo metu labiausiai gelbėjo maršalas Žukovas, kurį paskiau Chruščiovas taip pat nušalino. Šiame partijos suvažiavime Chruščiovas jautėsi tiek stiprus, kad galėjo atvirai suminėti ir kitus savo buvusius priešus ir pasakyti, kodėl jie buvo nustumti į šalį.

Kas nusikalto

Chruščiovas partijos suvažiavime spalio 17 šalia jau anksčiau žinomų jo priešininkų minėjo dar ir maršalą Vorošilovą, 1957 buvusį vyriausios tarybos pirmininką (prezidentą). Esą jis tada dėjosi su grupe, kuri rėmė Stalino asmenybės kultą ir priešinosi demokratiniam principui partijoje. Bet jis pirmasis ir pripažino savo klaidą ir dėl to kurį laiką buvo paliktas prezidento pareigose (šiame suvažiavime jis sėdėjo prezidiume).

Minėjo Chruščiovas ir maršalą Žukovą, kuris buvo pašalintas, nes jis norėjo leistis į avantiūras ir išimti kariuomenę iš partijos kontrolės. Dabar Žukovas dar kaltinamas už atominio povandeninio laivo uždelsimą.

Kaltina specialiai Albaniją dėl jos stalinizmo (Albanijos komunistai nė į kongresą neatvyko).

ISTORIJA APIE SUTARTĮ DĖL KIAULĖS IR KUKURŪZŲ

Nikita Chruščiovas pernai buvo Austrijoje. Parlamento pirmininkas Leopold Figl nusigabeno į savo ūkį. Čia ir susiginčijo dėl kukurūzų. Nikita sakė: rusiška kukurūza dašimtį kartų derlingesnė už austrišką. Parlamento pirmininkas gynė austriškos garbę. Susilažino, sumušė rankas ir nugėrė: kas pralaimės, pristatys kiaulę.

Grįžęs į Maskvą, Nikita pasiuntė Leopoldui trijų rūšių kukurūzos sėklų su literatūra, kaip sėti, laistyti, prižiūrėti. Kukurūzos buvo pasėtos trijose skirtingose dirvose, ir augimą kontroliavo rusų ir austrų specialistai. Pagaliau atėjo derliaus valymas. Kukurūzos geros, tai geros, bet jos turi būti dešimtį kartų geresnės. Parlamento pirmininkas, Sovietų atstovas ir dviejų kraštų specialistai stebėjo kiekvieną nuvalomą grūdą. Baigus, Leopoldas sudavė per petį atstovui Avilovui: "Ponas atstove, gabenk šen savo kiaulę". Rusas papurtė galvą: "Niet, jūs negerai prižiūrėjote kukurūzas". Austrai užsispyrė kaip dėl Tirolio: ne, sėjom, ką atsiuntė; prižiūrėjo jūsų specialistai, duokit šen kiaulę". Atstovui į pagalbą šokosi patarėjai: esą Nikita, kalbėdamas apie kukurūzas, galvoje turėjęs "silo - kukurūzas" ... Ginčas, kad turi gauti kiaulę, taip ir nebaigtas kaip dėl Berlyno.

Ką padarė du lėktuvai

Vakarų Vokietijos du lėktuvai paklydo ir per rytų Vokietiją nusileido Berlyne Prancūzijos zonoje. Tai sujaudino Sovietus: 15 karininkų turi dabar atsakyti už tai, kad jų vadovaujami radarai lėktuvų nesugavo; iš Maskvos atgabenti esą nauji radarai.

Europos maištas Jungtinėse Tautose

Europos 15 valstybių atstovai spalio 17 pareiškė protestą dėl Amerikos galimos nuolaidos Sovietam, derantis gen. sekretoriaus pavaduotojų klausimu. Stevensonas linkęs sutikti, kad būtų tik 4 pavaduotojai — Amerikos, Sovietų, Afrikos ir pietų Amerikos. Zorinas reikalavo, kad būtų rytų Europos pavaduotojas. Su tuo nesutikdamas (nes rytų Europos geografiniam vienetui atstovauja Sovietai), Stevensonas sutiko, kad nebūtų nė vakarų Europos valstybių (nors jos sumoka 25 proc. visų J. Tautų lėšų). Europos valstybių pyktį dar padidino tai, kad jie patyrė apie Stevensono planą ne iš jo, o tik iš N. Y. Times.

KOMUNISTŲ VIENYBĖ

Maskvoje partijos kongrese Kinijos Chou En-Lai sėdėjo ir neplojo Chruščiovo kalbai, kurioje jis smerkė Albaniją. Kitą dieną Kinijos radijas jau perdavė Kinijos delegatės Albanijoje kalbą, kurioje buvo patiektas Kinijos komunistų solidarumas su Albanija.

LOTYNŲ AMERIKOJE

Domininkonų Respublikoje vyriausybė uždarė universitetą iki metų galo, kai studentai surengė riaušes prieš rektorių kaltindami, kad jis esąs artimas nužudytajam Trujillo.

— **Iždo sekretorius Dillon** paskelbė, kad valstybės deficitas bus didesnis, nei manyta, — 6.75 milijardai. Dėl to gali būti infliacijos pavojus. Bet kitais metais prezidentas numatė biudžetą subalansuoti.

— **Prancūzijos** vyriausybė nutarė ištremti 1500 alžiriečių, kurie buvo suimti spalio 18 riaušėse Paryžiuje.

— **Sovietai,** Čekoslovakija ir Bulgarija pripažino Syrijos vyriausybę. Nasseris nustebintas — kai Syriją pripažino Jordanas ir Turkija, Nasseris nutraukė su tom valstybėm diplomatinius santykius. Ką jis dabar darys su Sovietais?

Asilas tarp dviejų šieno kupetų gali badu nudvėsti

Etiopijos imperatorius lankėsi 1959 Maskvoje ir parsivežė pažadą, kad gaus 100 mil. paskolos. Tada Amerika paramą nutraukė. Etiopija dvejis metus laukė pažadėtų rublių ir šiais metais gavo, bet tik 2 milijonus.

— **Chicagoje** spalio 18 Helene Curtis kosmetikos fabrike sprogimas sužeidė 225.

VOKIETIJOJE

EUGEN GERSTENMAYER, perrinktas Vokietijos parlamento pirmininkas.

Bonnoje spalio 17 susirinko naujas parlamentas. Seniausias amžium, atidarydamas parlamentą, reagavo netiesiogiai į antiamerikietines nuotaikas Vokietijoje, pareikšdamas Amerikai dėkingumą už saugojimą nuo grėsmės. Pirmininku išrink tas tas pats Gerstenmeieris. Vyriausybę sudarys Adenaueris koalicijoje su "laisvaisiais demokratais". Adenaueris pareiškė pasitrauksiąs, nelaukdamas kadencijos galo.

Rekordas veja rekordą

Raketiniu lėktuvu lakūnas J. Walker spalio 17 110,000 pėdų aukštyje pasiekė 3920 mylių per valandą greitį — tai 6 kartus greičiau už garsą. Nuo tokio greičio lėktuvo dalys kaito iki 1600 - 1700 laipsnių.

Kai Hitleris snaudė, o Stalinas keikėsi

Čia pasakojama linksmi nuotykiai, kurie dėjosi Anglijoje, kai buvo laukiama Hitlerio puolimo. Konservatyvūs anglai turėjo daug vargo parlamente svarstydami naujus karo įstatymus. O ten buvo kalbama apie sirenas, [illegible] ir šunis, dujokaukes.

Anglai paprastai yra rimti. Tačiau kai kada turi ir humoro. Ypačiai mėgsta iškelti ir pasijuokti iš kai kurių savojo gyvenimo reiškinių. Tokioje dvasioje neseniai knygų lentynose pasirodė nauja **E. S. Turner knyga "The Phoney War"** (Dirbtinis karas). Tai paskutinio karo momentas, kada Hitleris, prarijęs Lenkiją, virš pusės metų delsė keltis į britų salą. O buvo jau tikras karas, tačiau patrankos iš abiejų pusių tylėjo. Tada Stalinas, griežđamas dantimis, keikdamas kas rytas ir vakaras kartojo: "Ko laukia tiedu prakeikti kapitalistai: ko nešoka vienas kito draskyti?".

Karui prasidėjus, po pirmųjų dienų aliarmo, prasidėjo keista padėtis: nei karas, nei taika. Anglija tapo panaši į medžiotoją, kuris, pasiruošęs ir apsiginklavęs medžioti liūtus džiunglėse, nuvykęs į vietą, neranda ne tik liūtų, bet ir pačių džiunglių. Norėjosi šauti, bet nebuvo į ką.

Aukštoji anglikonų dvasiškija mandagiai polemizavo,

ar reikia šauktis dangaus pagalbos ir įsakyti viešas maldas už pergalę. Canterbury arkivyskupas manė, kad yra natūralu ir teisėta prašyti Anglijai dangaus pagalbos. Gi Yorko arkivyskupas abejojo: jis argumentavo, kad ir Vokietijoje yra daug gerų krikščionių, ir jei jie prašys to pat, tai į kokią padėtį tada atsidurs Viešpats.

Parlamentas diskutavo sirenų naudojimą. Jų garsas kai kam atrodė perdaug skardus, ardąs nervus. Beieškant ko kito, kas neerzintų nervų ir širdies, ir būtų pakankamai rimta ir [illegible]. [illegible], buvo siūlomas vietoj sirenų įvesti medžioklės paštininko ragą, kuris paprastai yra pakankamai garsus, bet ausiai įprastas, taigi nenervinąs. Dar kiti siūlė pakeisti sirenų staugimą, pavyzdžiui, į gaidžio giedojimą: esą tai bus malonus, bet drauge ir vyriškumo įkvepiąs garsas.

Kariškiams ir toks "netikras" karas, vis tik buvo karas, taigi reikalas gana rimtas.

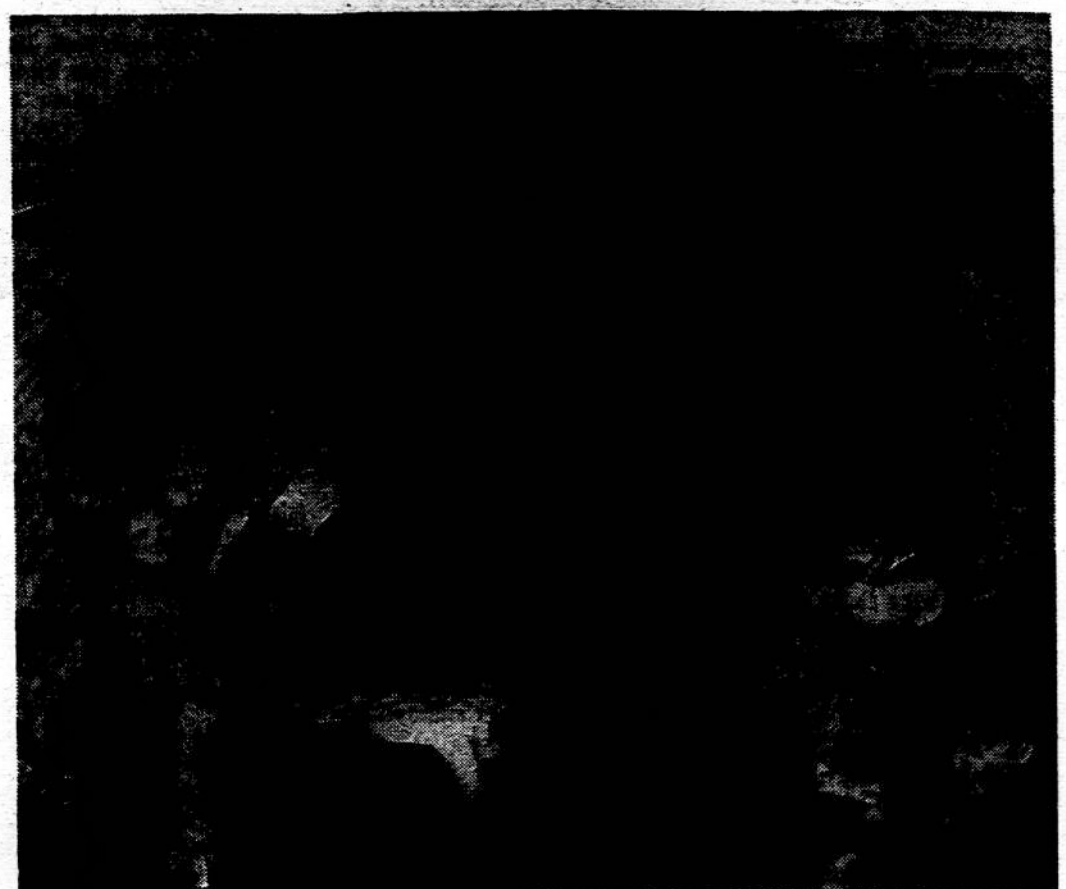

SLEPTUVĖJE karo metu Londone.

Aptemdymo įsakymo turėjo laikytis visu griežtumu. Čia negalėjo būti jokių pateisinančių priežasčių. Tuo metu laikraščiai plačiai aprašinėjo vargšo senelio atvejį, kai tas, pametęs naktį gatvėje dirbtinius dantis, užsižiebė degtuką jų ieškoti. Vargšas buvo nubaustas. Nieko nepadėjo spaudoje pasipylę protesto balsai: teko prarasti ne tik dantis, bet dar sumokėti ir dešimts šilingų pabaudos. Aptemdymas turėjo būti pilnas ir visuotinis. Kadangi Anglijoje langinės beveik nežinomos, tai apdemdymui reikėjo įsigyti užuolaidas. Ėjo lenktynės, kieno jos yra storesnės, tamsesnės. Taip apsitemdžius, tik po penkių karo mėnesių londoniečiai sužinojo iš vieno lakūno, kuris naktį perskrido Londoną, kad, iš viršaus žiūrint, miestas atrodo kaip žvaigždėtas dangus. Jis gi turėjo atrodyti kaip rašalo bala.

Kitas griežtas įsakymas — **visiems išeinantiems iš namų nešiotis ant kaklo pasikabinus dujokaukę.** Tada Londono gatvėse pasirodė net ir šunes su jiems specialiai pritaikytomis dujokaukėmis. Vargšai šuneliai kratėsi tuo nereikalingu priedu ir nesuprato, kad ir jie turi prisidėti prie to bendro kariško vaizdo. Teisėjai, advokatai, prokurorai atvykdavo į teismo posėdžius su dujokaukėmis ir jas nusiimdavo tik posėdžių metu. Bet posėdžiui pasibaigus, vėl užsikabindavo ant kaklo. Vienas mirti nuteistas žmogžudys, išklausęs teismo sprendimo, veltui bandė atsikratyti tos kaukės. Jis ją norėjo palikti ant kaltinamųjų suolo, nes jam atrodė mirti nuo karo dujų, ar nuo budelio rankos yra vienas ir tas pat. Tačiau jį lydįs policininkas privertė laikytis geležinės taisyklės, kuri nedaro išimties net ir mirti nuteistiesiems. Kadangi mirties sprendimo vykdymas Anglijoje apsuptas paslaptimi, tai piliečiai taip ir nesužinojo, ar nuteistasis į mirties vykdymo vietą buvo atvestas su dujokauke, ar be jos.

Barzdočiam tos kaukės sudarė atskirą problemą: bombardavimo metu, kai kaukę reikia uždėti ant viso veido, kur dėti barzdą. Juk ją po kauke nesugrūsi. Kadangi šiuo reikalu nebuvo oficialių direktyvų, tai kiekvienas tvarkėsi, kaip išmanė. Daugelis gražių ilgų barzdų dingo. Kitos buvo apkarpytos ir liko tik barzdelės. Nereikalinga auka, nes lemiamas momentas, užsidėti kaukes ant veido, niekad neatėjo.

(Bus daugiau)

DĖL J. TUATŲ SEKRETORIAUS

Sovietai sutiko, kad J. T. gen. sekretorium būtų Burmos atstovas. Tačiau jie tebereikalauja, kad tarp penkių jo pavaduotojų būtų rytų Europos reikalam. Amerika su tuo nesutinka. Reikalauja taip pat, kad gen. sekretorius, prieš tvirtinamas, išdėstytų savo politinę programą.

IŠVARĖ DIPLOMATUS

Olandija išprašė Sovietų atstovą Ponomarenko ir dar du pareigūnus, kurie jėga norėjo atimti iš olandų policijos ruso Golub žmonos pasą. Muštynėse Ponomarenkui buvo sukulta nosis ir nurauta apsiausto saga. Sovietai išvarė už tai Olandijos atstovą iš Maskvos. (Journal American vedamajame: policininkui, kuris aptvarkė Ponomarenko agresiją reiktų ordino).

— **Berlyne** tebebėga iš rytų pro užtvaras. Rytų Berlyno milicija tebešaudo. Jau nušauta ligi šiol 8 žmonės. Iš vakarų Berlyno į šūvius neatsakoma.

— **Amerikoje** nuo sovietinių sprogdinimų padidėjo radioaktyvumas piene ir kituose maisto produktuose. Tačiau pavojaus dar nėra.

— **Amerikoje** aštriai diskutuojamas klausimas, ar slėptuves nuo bombardavimo turi statytis kiekvienas namų savininkas, ar turi tai daryti valstybė ar savivaldybė.

— **Jugoslavija** pasipiktinusi dėl Amerikoje kilusio pasipiktinimo Tito palankumu Maskvai. Tito paprašė, kad Amerika oficialiai pareikštų savo nusistatymą dėl Jugoslavijos. Atsisakė priimti sen. Humphrey.

— **Maskva** spalio 12 kreipėsi į Ameriką, kad išduotų estą Karl Linas, kaip "karo nusikaltėlį".

— **Alžiras** nutarė atnaujinti derybas su Prancūzija.

"VELTĖDŽIŲ" TRĖMIMO BANGA LIETUVOJE

SPAUDA

Dirvoje spalio 4 rašoma, kokiu būdu dabar Lietuvoje yra užmaskuotas trėmimas ir kas yra tie tremiamieji.

"Naujasis įstatymas, skirtas 'apsivalyti nuo veltėdžių', uoliai vykdomas ne tik miestuose, bet ir kaimų rajonuose, neišskiriant nė kolchozų. Tą liudija 'Tiesos' (rugsėjo 21) pranešimas ir iš Alytaus rajono. Būdinga, kad į 'veltėdžių' rūšį, pasirodo, beesą įsitaisę ne koki nors 'buvę ponai', o kaip tik buvę nežymūs ir neturtingi žmonės, kuriuos bolševikai skelbėsi vadavę iš 'kapitalistinės vergijos'.

'Vienybės' vardu pavadintame Alytaus rajono kolchoze gyveno paprasta kaimietė žemdirbė Bronė Bagdžiūnienė. Pranešime sakoma, kad to kolchozo nariai ilgą laiką piktinęsi josios elgesiu, nes ji buvusi 'veltėdė'. Visų pirma, ji 'visaip vengusi' dirbti kolchoze. Vietoj to pradėjusi spekuliuoti ir neteisėtu būdu įsigijus namą Alytuje. Už tai dabar kolchozininkai... susirinkę ir nutarę... išsiųsti Bagdžiūnienę ne tik iš kolchozo, bet ir iš Alytaus rajono darbams. Rajono vykdomasis komitetas nutarimą jau patvirtinęs ... Pranešimas nemini, kur Bagdžiūnienė išsiųsta: tikrai iš Alytaus rajono, bet nutylėta, ar išsiųsta tik kur nors į kaimyninį Varėnos ar Lazdijų rajoną ar į Kazachstaną".

"Kitas 'dykaduonis, veltėdis' surastas pačiame Alytuje. Tai Antanas Moskeliūnas, buvęs kadaise taupomosios kasos sargas (ne direktorius!). Pranešime sakoma, kad pastaruosius 16 metų jis 'niekur nedirbo'. Tai yra, nedirbo jokioje valdinėje įmonėje ar įstaigoje. Ką nors Moskeliūnas tačiau bus dirbęs ir bus turėjęs iš to pajamų, nes per tą laiką jis įsigijęs Alytuje net dvejus namus .. .Niekas nesukliudė jam tų namų įsigyti. Tik kai įsigijo, tai dabar staiga ... susirinko 'viso rajono visuomeninių organizacijų atstovai' ir 'pasiūlė bylą apie veltėdį A. Moskeliūną perduoti liaudies teismui', kuris, žinoma, nedelsdamas nusprendė Moskeliūną ištremti iš rajono (nežinia kur) trejiems metams, o jo abejus namus konfiskuoti ('perduoti liaudies nuosavybei'). Tas sprendimas galutinis ir neskundžiamas.

Tokių ištrėmimų audra, anot pranešimo, siaučia visame Alytaus rajone ... Iš kitų vis dažniau pasirodančių pranešimų galima spręsti, kad ta audra panašiai siaučia ir visoj Lietuvoje. Ji vadinama 'apsivalymu nuo veltėdžių' ... Šių dienų bolševikinėje kalboje 'veltėdis' yra tas, kas bando nepasiduoti kompartijos diktatūrai savo asmeniniame gyvenime. 1948 - 49 metais, kai partija nutarė Lietuvos žmones suvaryti į kolchozus, dešimtimis tūkstančių nenorėjusių geruoju tam įsakymui pasiduoti, policija ir kariuomenė sukrovė į sunkvežimius, paskui į prekinius traukinius ir išvežė Sibiran. Daugumas suterorizuotų Lietuvos žmonių pasidavė prievartai ... bet dar yra ir tokių, kurie vienokiomis ar kitokiomis priemonėmis bando nepaklysti. Gali būti jų tarpe ir tokių, kurie elgiasi tikrai nusikaltėliškai, bet iš dabartinių pranešimų apie 'veltėdžius' matyti, kad dažniau tai yra ekonominiai rezistentai prieš diktatūrišką tvarką. Jų trėmimas dabar ir vyksta 'patobulintu' būdu" — baigia laikraštis.

Naujas Fordas

Šio Fairlane Fordo automobilio vairo bazė 115.5 col. tarp Falcon (109.5" ir Galaxie (119"). Su Thunderbird tipo stogu ir klasišku stiliumi gražiai įsijungia į Fordo mašinų šeimą. Aptarnaujamas du kart metuose buvo tik Galaxie, dabar ir Fairlane. Nauji Fordo automobiliai bus galima pamatyti pas pardavėjus (dealers) lapkričio 2 ir įsigyti arba dvejų ar ketverių durų Fairlane ir Fairlane 500, kaip matote paveiksle.

FAIRLANE 500. Modelis 1962.

Lietuvoje

Batų dirbtuvėje

J. Bernotas skundėsi, kad rugpiūčio mėn. jis nunešė batus pataisyti į "Bato" dirbtuves. Pažadėjo per savaitę. Po savaitės atėjusiam Bernotui pareiškė: "Nespėjom, ateikite rytoj". Rytojaus dieną atsakymas buvo tas pats. Bernotas paprašė skundų knygos. Jos negavo. Po dar kelių ėjimų Bernotas gavo batus. Bet tai buvo ne jo batai. Bernotas reiškia užuojautą tam, keno jis batus gavo. Bet guodžiasi, kad ir jam bus taip pat davę keno nors svetimus batus.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ŠVENČIŲ PROGA

Lietuvių Prekybos Bendrovė Londone,

sudarė specialius papigintus vertingus SIUNTINIUS

Pasinaudokite šia tikrai reta proga paremti savo artimiesiems. — Užsakyti siuntinius galima pas bendrovės atstovą

JONĄ DAUGIRDĄ

337 Union Ave. • Brooklyn 11, N. Y. • Tel. EV 7-4940

Reikalaukite medžiagų pavyzdžių

Norite geros—meniškos fotografijos

PORTRETO, ŠEIMOS, VAIKŲ

įvairių progų — vestuvių, krikštynų, gimtadienių, pobūvių ir pan. nuotraukų; norite atnaujinti seną fotografiją? Jums geromis sąlygomis padarys

VYT. MAŽELIS

422 Menahan Street, Ridgewood, Brooklyn, N. Y.

Tel. HYacint 7-4677

HOLY LIGHT

BAŽNYTINIŲ ŽVAKIŲ DIRBTUVĖ

RELIGIOUS CANDLES OF EVERY DESCRIPTION

Sav. B. KUČINSKAS

35 So. 8th Street . . . . . . Brooklyn 11, N. Y.

EVergreen 7-2155 Resid. ILlinois 8-7118

WEISS & KATZ, INC.

187 ORCHARD ST., N. Y. C. Tel. GR 7-1130

DIDMENŲ IR MAŽMENŲ PREKYBA

DIDELIS PASIRINKIMAS AUDINIŲ

- vyrų ir moterų eilutėm, apsiaustam, suknelėm ir kt.
- Audiniai angliškos ir vietinės vilnos, šilko, medvilnės.
- **Specialiai žemos kainos siunčiant audinius į užsienį.**
- Mes padidinome savo patalpas, kad galėtume geriau patarnauti klijentam. Prašome užeiti ir pasižiūrėti!

VILNONĖS MEDŽIAGOS JŪSŲ ARTIMIESIEMS IMPORTUOTOS IR VIETINĖS

Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — Geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant pakietus į Europą. Pamėginkite užeiti pas mus ir būsite patenkinti.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP.

200 Orchard Street New York 2, N. Y.

Tel. AL 4-8319

SIUNTINIAMS Į LIETUVĄ!

Tamsta rasi didelį pasirinkimą vilnonių medžiagų vyrų kostiumams ir švarkams, moterų eilutėms, suknelėms bei švarkams. Maišytos ir rayoninės medžiagos parduodamos griežtai urmo (wholesale) kainomis.

K & K FABRICS

1158 East Jersey Street, Elizabeth, N. J.

Telefonas: ELizabeth 4-1711

ATDARAS KETVIRTADIENIAIS IKI 9 VAL. VAKARO

Mūsų kainos vyrų drabužiams prasideda nuo $9.50 už pilną eilutę

DABAR JOS GALITE APLANKYTI savo artimuosius Lietuvoje.

Mūsų įstaiga taip pat sutvarko pramogines ir biznio keliones į visus Sovietų Sąjungos valdomus kraštus. Mes parūpiname vizas, sutvarkome rezervacijas ir kt. Smulkesnioms informacijoms rašykite/skambinkite daugiausiai patyrusiam kelionių biurui į R. Europą

Mes padedame jums atsigabenti savo gimines iš Sovietų Sąjungos

COSMOS TRAVEL BUREAU, Inc.

45 W. 45 Str. New York 36, N. Y. • Tel. Circle 5-7711

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Licensed by Vneshposiltorg

Paskubina jūsų siuntinį jūsų draugams ir giminėms į bet kurią SSSR dalį.

SIUNTINIAI APDRAUSTI, PRISTATYMAS GARANTUOTAS — — GAVĖJAS NIEKO NEMOKA —

Visuose mūsų skyriuose jūs rasite didelį pasirinkimą medžiagų moteriškiems ir vyriškiems drabužiams ir tuo sutaupysite nei perkant kitur. Jūs galite gauti ir kitokių reikmenų tinkamų siuntiniams pigiau nei bet kur kitur. Dėl papildomų informacijų ir nemokamų kainaraščių rašykite ar aplankykite jums artimiausią skyrių:

- NEW YORK 3, N.Y., 39 - 2nd Avenue — Tel.: AL 4-5456
- BROOKLYN 7, N.Y. 600 Sutter Avenue — Tel.: DI 5-8808
- LAKEWOOD, N. J. 126 - 4th Street — Tel.: FO 3-8569
- PATERSON 1, N.J., 99 Main Street — Tel.: MU 4-4619
- NEW HAVEN, Conn., 6 Day Street — Tel.: LO 2-1446
- PITTSBURGH 3, Pa., 1015 E. Carson Street — Tel.: HU 1-2750
- WORCESTER, Mass., 174 Millbury Street — Tel.: SW 8-2868
- HAMTRANCK, Mich., 11333 Jos. Campau — Tel.: TO 7-1575
- CLEVELAND 13, Ohio, 2683 W. 14th Street — Tel.: TO 1-1068
- CHICAGO 22, Ill., 2222 W. Chicago Avenue — Tel.: BR 8-6966
- CHICAGO 8, Ill., 3212 So. Halsted Street — Tel.: 5-2737
- SAN FRANCISCO, Cal., 2076 Sutter Street — Tel.: FI 6-1571
- NEWARK 3, N.J., 428 Springfield Avenue — Tel.: BI 3-1797
- PHILADELPHIA 23, Pa. 530 W. Girard Ave., — Tel. WA 2-4036
- WATERBURY, Conn., 6 John Street — Tel.: PLaza 6-6766
- GRAND RAPIDS, Mich., 606 Bridge St., N.W. — GL 8-2256
- PASSAIC, N. J., 176 Market Street — Tel.: GR 2-6387
- DETROIT, Mich., 7300 Michigan Avenue — Tel.: VI 1-5355
- ATHOL, Mass., 61 Mt. Pleasant Street — CH 9-6245
- LOS ANGELES 22, Calif., 980 So. Atlantic Blvd. — AN 1-2994
- BOSTON 18, Mass., 271 Shawmut Ave. — Tel.: LI 2-1767
- WOODHAVEN 21, N.Y., 84-17 Jamaica Ave. — Tel.: VI 6-3330
- VINELAND, N.J., West Landis Ave., Greek Orthodox Club Bldg.

Skyrius atidarytas penktadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais

DARBININKAS Published semi-weekly—except holiday weeks and July and First week in August when published weekly.

THE WORKER (Title Copyright) By FRANCISCAN FATHERS
Eina nuo 1915 metų. 1951 sujungė AMERIKĄ, LDS ORGANĄ DARBININKĄ ir LIETUVIŲ ŽINIAS
Second-class postage paid at Brooklyn Post Office

SUBSCRIPTION RATES		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	$6.00	Amerikoje metams	$6.00
Brooklyn, N. Y.	$6.50	Brooklyn, N. Y.	$6.50
Half year	$3.50	Pusei metų	$3.50
Foreign	$6.50	Užsienyje	$6.50

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA. Vyr. red. S. SUŽIEDĖLIS
Straipsnius ir korespondencijas redakcija talpo savo nuožiūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardė pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.
REDAKCIJA ir ADMINISTRACIJA: 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.
Tel.: GLenmore 5-7261

Kas valdo Lietuvą?

Lietuvoje besilankantieji visi sutartinai liudija, kad Kaune daugiau kalbama lietuviškai, o Vilniuje — rusiškai. Yra rusiški užrašai gatvių pavadinimų, krautuvių ir įstaigų. Iš rusų mokyklų lietuvių kalba išnesta. Ligi šiol ji buvo privaloma kaip valstybinė. Kai kuriose įstaigose lietuviškai susikalbėti jau neįmanoma.

Jei Vilniuje gyventojų tarpe daugiau vyrautų lenkų kalba, dar būtų suprantama. Vilnius po Didžiojo karo dvidešimtį metų yra išbuvęs lenkų okupacijoje, o dar ilgiau — lenkų kultūros ir dvasios įtakoje. Bet po praėjusio karo dauguma lenkų repatrijavo ir šiaip jau buvo karo audros išblaškyti. Žymiai padaugėjo lietuvių skaičius, atsikėlė centrinės valdžios įstaigos. Vilnius atgavo sostinės vaidmenį ir jį oficialiai išlaiko dabar vadinamoje sovietinėje Lietuvos respublikoje. Bet kur girdėta, kad kurios nors valstybės sostinėje vyrautų svetima kalba?

Jeigu Vilniuje lietuvių kalbą nusmelkia rusiškoji, tai reiškia, kad miestas nėra tikrąja sostine, o kraštas — laisva respublika. Lietuvoje vyrauja ir valdo rusai. Vilniuje jie kuriasi ir jame šeimininkauja taip, kaip įsako jų sostinė Maskva, o ne taip, kaip turėtų būti lietuviškoje respublikoje ir Lietuvos sostinėje. Užsienio ekskursantų kelias į Vilnių ir atgal taip pat veda per Maskvą. Maskoliai yra užsėdę Lietuvą, jos įstaigas ir pačią komunistinę partiją.

★

Kompartijos suvažiavime Vilniuje rugsėjo 27-30, kaip buvo pranešta, dalyvavo 566 lietuviai, 165 rusai, 29 gudai, 25 ukrainiečiai, 15 lenkų ir 19 kitų tautybių; viso 799. Iš šios statistikos matome, kad nelietuviai sudarė visą trečdalį. Tuo tarpu oficiali bolševikų statistika 1959 metais iš bendro 2,711,000 Lietuvos gyventojų skaičiaus nurodo nelietuvių 560 000, arba truputį daugiau negu penktadalį. Rusų 1942 metais rasta tik 3 proc., o 1959 metais jau nurodoma 9 proc. Visos kitos tautybės sumažėjo, rusų padaugėjo, bet ne tiek, kad kompartijos suvažiavime sudarytų daugiau, kaip 20 proc.

Kompartijos išrinktame centro komitete rusų prikišta dar daugiau: iš 123 narių su lietuviškai skambančiomis pavardėmis tik 85 arba tik 70 proc. Bet ir tarp tų "lietuviškųjų" pavardžių, kaip A. Didžiulis, J. Laurinaitis, V. Niunka, yra nelietuviai.

Atstovauti lietuviam Maskvoje sušauktame kompartijos suvažiavime su lietuviškomis pavardėmis pasiųsta 20 atstovų iš 31. Vadinasi, visur oficialiai pabrėžiamas trečdalis nelietuvių, daugiausia rusų, kas neatitinka Lietuvos gyventojų tautinei sudėčiai.

Lietuvą yra užsėdę rusai ir jiem dar patelkti ukrainiečiai bei gudai. Sie tėra tik kompartijoje ir valdžios įstaigose, nes gudai yra užėmę visas sritis, kur tik jų buvo, ir dar atplėšę daug lietuviškų žemių visu rytiniu Lietuvos pakraščiu. Ukrainiečiai visai Lietuvos nesiekia.

★

Rusinimas Lietuvoje vykdomas visomis priemonėmis: rusų kalbos persvara prieš lietuvių, rusų kolonizacija, lietuvių trėmimu į Rusiją ir visa bolševikine santvarka.

Karžygio vardas lieka nemarus

Prisimename bolševikų nužudytą gen. K. Ladigą

Sibiro tolimoje tundroje, šaltosios Lenos krantuose, kur žemė podirvyje niekados neatšyla, amžinu miegu kažkur išsisi Lietuvos nepriklausomybės kovų dalyvis, savanoris - kūrėjas, karo vadas **gen. Kazys Ladiga.** Ieškojusieji jo žuvimo vietos ir kapo turėjo nuleisti rankas: Jakutijos tundra priglaudė be žinios. Tiek tėra žinoma, kad lygiai **prieš 20 metų** mirė nuo trijų smūgių į galvą — buvo sušaudytas. Egzekucija įvykdyta 1941 spalio 20 (Lietuvių Enciklopedijoje nurodyta gruodžio 19 yra netiksli). Iš Lietuvos, Panevėžio kalėjimo, buvo išvežtas 1941 birželio pabaigoje, kai vokiečiai jau ėjo pro Lietuvą, o bolševikai traukėsi. Suimtas buvo dar 1940 liepos mėn. savo ūkyje, Gulbinėnuose, Krinčino vals. Suimtas dėl to, kad 1919 metais vadovavo Lietuvos kariuomenei, kuri bolševikus tada išvijo iš Lietuvos. Lietuvos priešas to negalėjo atleisti, nors buvo praėję jau daugiau kaip 20 metų. Bolševikų kerštingumas yra žiaurus ir nemaršus.

★

GEN. KAZYS LADIGA buvo gimęs 1893 gruodžio 25 Iškonių km., Vabalninko vals., Biržų aps. Mokėsi Vilniaus gimnazijoje ir karo mokykloje, kurią baigė jau prasidėjus pirmam Didžiajam karui. Iš karo mokyklos 1914 gruodžio 1 išėjo tiesiai į frontą, tarnavo 70-tame rusų pulke, buvo du kartus sužeistas, bet tik tris mėnesius pragulėjo ligoninėje. Ištisus ketveris metus išbuvo karo fronte, pasižymėjęs drąsa, apdovanotas visa eile ordinų. Kariuomenėje pabrėždavo esąs lietuvis, o lietuviai — narsūs kariai. Savo pareigą laikė nepadaryti lietuviui gėdos. Iš rusų kariuomenės, bolševikam ją pakrikdžius, išėjo kapitono laipsnyje ir 1918 metų pabaigoje grįžo į Lietuvą, kur tuojau įsijungė į savanorių eiles.

★

VILNIUJE organizuojant Lietuvos kariuomenę, 1918 metų pabaigoje buvo paskirtas I pėstininkų pulko batalijono vadu. Bolševikam 1919 metų pradžioje besiveržiant į Lietuvą, tasai pulkas buvo nukeltas į Alytų. Čia įvyko pirmieji susidūrimai su bolševikais. Žuvus Alytuje kar. Antanui Juozapavičiui (1919 II 13), pulkai toliau vadovavo K. Ladiga. Nuo Alytaus pro Daugus prasimušė iki Varėnos, siekdamas apsupti Vilnių iš pietų, bet priešo jėgos pasirodė per stiprios ir pulk. K. Ladiga sumaniai atsitraukė naujom karo operacijom. Vilniuje tada veikė bolševikų pastatyta Vinco Kapsuko-Mickevičiaus vyriausybė.

Pulk. K. Ladiga 1919 metų vasarą pradėjo bolševikus stumti nuo Ukmergės ir rugpiūčio pabaigoje nuvijo už Dauguvos, pasiekdamas Kalkūnus prie Daugpilio. Karas su vienu Lietuvos priešu buvo baigtas.Pulk. K. Ladiga buvo paskirtas I brigados ir paskui I divizijos vadu.

Antras priešas puolė Lietuvą iš šiaurės — iš Latvijos. Tai buvo vokiečių ir rusų likučiai, sutelkti Avalovo - Bermondto, norėjusio išsilaikyti Pabaltijoje. Šiam šiaurės frontui pulk. K. Ladiga buvo paskirtas vyriausiu vadu. Vadovavo garsiom Radviliškio kautynėm (1919 11 21-22), kuriose bermontininkai buvo visai suplėkti. Paimtas didelis ginklų grobis.

Tuo metu trečias Lietuvos priešas, lenkai, buvo užėmę didelę dalį rytinės Lietuvos su sostine Vilniumi, bet 1920 vasarą turėjo atsitraukti, spaudžiami naujo bolševikų antplūdžio. Vilnius buvo bolševikų užimtas. Jie turėjo iš jo pasitraukti pagal sutartį su Lietuva. Pulk. K. Ladiga, paskirtas vyriausiu Lietuvos kariuomenės vadu, vadovavo žygiui į Vilnių, o paskui pietų frontui, kuris susidarė, lenkam atmušus bolševikus nuo Varšuvos. Lietuvos neutralumo tame kare lenkai nepaisė. Nelauktas jų puolimas 1920 rugsėjo pabaigoje Gardino - Augustavo ruože lietuviam buvo nuostolingas. Pulk. K. Ladiga dėl to iš kariuomenės vado pareigų pasitraukė. Paliko kariuomenės štabe ypatingų pareigų vadovu, vėliau buvo paskirtas IV divizijos vadu.

Pasibaigus Lietuvos nepriklausomybės kovom 1921 rudenį išvyko į užsienį. Studijavo Šveicarijoje ir Čekoslovakijoje, Prahoje, kur baigė gen. štabo akademiją.

★

LIETUVON grįžęs, buvo pakeltas į generolus ir ligi 1927 metų rudens ėjo įvairias pareigas: buvo kariuomenės vyr. štabo viršininku, II ir III karo apygardos viršininku. Atsargon išėjo 1927 metų pabaigoje. Gyveno su šeima savo ūkyje, Gulbinėnuose. Rinko medžiagą Lietuvos nepriklausomybės kovom aprašyti. Darbą buvo įpusėjęs, kai Lietuvą vėl užplūdo raudonosios bolševikų bandos. Niekur nuo jų nebėgo, nenoradamas palikti gimtos žemės, už kurios laisvę buvo paguldę galvas jo vadovauti Lietuvos kariai.

Kiekvienos tautos karys, ginąs savo krašto laisvę, nėra laikomas kokiu nusikaltėliu. Tai jo teisė ir pareiga. Tokiem karžygiam net ir doras priešas reiškia pagarbą. Bet ne bolševikai. Jie nepripažįsta nei karinių tradicijų, nei garbingumo. Jie yra tautų ir žmonių žudikai, o ne garbingi kariai.

★

GEN. KAZYS LADIGA tų žudikų buvo suimtas, vos tiktai jie okupavo Lietuvą. Panevėžio kalėjime laikė ir kankino ištisus metus. Nepaliko savo aukos nė pasitraukdami. Nusitempė į Sibiro tundrą, it rajūs vilkai, ir ten nužudė Nepriklausomos Lietuvos kovotoją, jos gynėją ir kūrėją. Nepaliko nė kapo žymės, kaip ir daugelio kitų garbingų Lietuvos sūnų.

Bet tuo nesunaikino jų atminimo. Lietuvos karžygių vardas liko tautos atminime. Jis ir liks nemirštamas. Kai praeis bolševikų siaubas, kai vėl išauš Lietuvai laisvė, jiem bus pastatydinti paminklai, kuriuos dabar slaptai širdyje laiko pavergta lietuvių tauta. **S.**

GEN. K. LADIGA Lietuvos nepriklausomybės kovų metu.

GROBIS, paimtas iš bermontininkų po Radviliškio kautynių.

SIMAS SUŽIEDĖLIS

KOVA su MASKVA

Jono Žiauriojo laikais

(3)

Kiek tai buvo žalinga, galima spręsti iš to, kad Vytautas Didysis dvidešimčia porų arklių buvo traukęs patrankas per klampias balas, kad Naugardą ir Pskovą priverstų paklusti. Anie laikai buvo praėję: Lietuva iš rytų traukėsi į rūtų daržėlį prie Nemuno, o Maskva spraudėsi prie Dauguvos. Jonas Žiaurusis vieną kartą išsitarė: "Dauguva yra verta tiek sidabro, kiek sveria jos krantai, ir tiek aukso, kiek joje srūva vandens". Dauguvos upe buvo plukdomos auksu ir sidabru apmokamos prekės.

Vandens kelias Dauguvos upe į Dniepro aukštupį buvo žinomas seniai, bet tiktai vokiečių pirkliai ir riteriai padarė auksiniu, kai 13-tam amžiuje Dauguvon nuleido lybių ir senųjų aisčių kraują. Vokiečiai prie Dauguvos įsteigė savo koloniją, pramintą Livonija. Gerai ją žinome iš Lietuvos kovų su kalavininkais. Kartais pasigiriame, kad lietuviai jiem įkirto mirtiną smūgį Šventosios kautynėse (1435), kaip kiek anksčiau kryžiuočiam Žalgirio mūšyje (1410). Tai yra tiesa. Bet taip pat tiesa, kad lietuviai niekada nėra buvę nei niršūs riteriai nei godūs pirkliai. Priblokštojo priešo mirtinai nepribaigė ir auksu visko nesaikėjo.

★

DAUGUVA tekėjo ir tebeteka pro Lietuvos pašonę, tačiau mūsų senoliai ir po Šventosios kautynių valdė tiktai aukštupį už Daugpilio, kai žemupis link Rygos buvo žymiai pelningesnis, nes siekė Baltijos jūrą. Kas turėjo savo rankose Dauguvos žiotis, valdė didžiąją dalį Pabaltijo prekybos ir iš jos lobo. Tuo būdu iš lybių kaimemelio prie Rygelės žiočių išaugo vokiškoji Ryga, į kurią ir lietuviai gabeno savo prekes, daugiausia javus, gaudami už juos tiek, kiek vokiečių pirkliai teikėsi mokėti. Bet antrą vertus, išaugusią vokišką Livoniją, apkėtusią dabartines latvių ir estų žemes, daugiau žudė auksinis Rygos taleris, negu kalavijas. Kada užsibaigė karai su Lietuva ir Maskva, Livonija savo ramybėje ir turte suglebo, it grybas šiltoje medžio paunksmėje.

Visa eilė 16-to amžiaus kronikų rašo apie Livonijos prabangą, išlepimą, nesantaiką ir doros nuopuolį. Tallinno (Revelio) miesto valdyba buvo priversta drausti naktinius pasilinksminimus, mažinti šokius, leisti gerti tik vyną, apibrėžti vestuvėm dalyvių ir dienų skaičių, nusakyti, kaip turi viešai elgtis jaunikis ir nuotaka... Rusų kariuomenės vadas Andriejus Kurbskis, pabėgęs nuo Jono Žiauriojo, stebėjosi, kad Livonijos vokiečiai tokie neblaivūs, miegaliai, tinginiai, o pilių vadai — parsidėvėliai. Savo tautiečiais nusiskundė ir Livonijos kronikininkas Baltazaras Rusovas (ne rusas) piktindamasis, kad apleidžiamos pareigos ir krašto saugumas, kad tesirūpinama praturtėti, o praturtus grįžti Vokietijon. Vienas pašaipus eilėraštukas pasijuokia, kad prie Dauguvos gyvenama po šiaudiniu stogu, o prie Reino statydinami čerpėmis dengti rūmai. "Vestfalija tursta, — įduria tas poetas, — o Livonija skursta".

Saliamonas Heningas, Livonijos paskutinio magistro Gotardo Kettlerio sekretorius, yra palikęs tokią visos tos negalios diagnozę: tai buvę "besaikūs kivirčai, tarpusavio neapkanta, asmeninė nauda" (longum consilium, intestinum odium, privatum commodum). Dažnai gi atsitinka taip: kai iš vidaus ima graužti asmeninis labas, iš lauko įsigraužia nelabasis. Livonijos jisai tykojo jau 50 metų.

Paskutinis Livonijos karas su Maskva buvo 1503. Paskutinis iš žymesnių Livonijos magistrų Valteris von Pletenbergas (1494 - 1535) dar atsigynė, nors buvo Lietuvos išduotas Maskvos valiai. Kariauti buvo sutarta drauge ir kova pradėta, bet didysis Lietuvos kunigaikštis Aleksandras, vedęs Jono III dukrą Eleną, Livonijai pagalbos neprisiuntė. Tiesa, kitame ruože lietuviai kovojo su Maskva, tačiau Aleksandras pradėjo taikos derybas, savo sąjungininką palikdamas be žinios. Pletenbergas apsigynė savom jėgom. Bet tai buvo galas. Per 50 metų sudarinėtos taikos sutartys su Maskva buvo vis reiklesnės.

Jonas IV Žiaurusis 1554 padiktavo tokias sąlygas: visiška laisvė Livonijoje rusų prekybai, nekliudomas susisiekimas su Vakarų Europa abiejų šalių pirkliam, jokios sutarties su Lietuva bei Lenkija, ir 60,000 talerių auksu . . . Tokia suma buvo priskaityta duoklės už 300 metų! Turėjo mokėti Tartu (Dorpato) vyskupas, kuris esą valdęs kelias ten rusiškas sodybas . . . Šiandieną bet kas išpūstų akis, jei būtų pareikalauta mokėti už žemę, kurią valstybė pavergia ir pasilaiko. Tiktai karą pralaimėjusieji moka kontribucijas. Jonas IV sprendė, kad Livonija kovą yra jau pralaimėjusi. Jis ėmė tituluotis "Livonijos valdovu".

Kai Livonijos pasiuntiniai grįžo iš Maskvos, priėmę tuos reikalavimus, buvo apkaltinti išdavimu. Bet kada reikėjo sukelti krašte pasipriešinimą, mažai kas tam pritarė. Baltazaras Rusovas užrašė:

"Pasirodžius Rygoje būreliui rikiuotų vyrų, visi bėgo spoksoti nematyto daikto".

Žmonės atprato matyti karius, nes juos pakeitė pirklių gurguolės. Livonijos pirkliai, kaip ir visi prekijai, norėjo taikos bet kokia kaina. O toji kaina buvo didesnė už 60,000 talerių. Buvo pareikalauta toliau mokėti kasmetinę duoklę nuo kiekvieno Tartu vyskupijos gyventojo. Tartu vyskupija, priklausiusi Livonijos federacijai, buvo skelbiama Maskvos vasalu. Ligi Rygos įlankos prasiveržti beliko tik pusė kelio — apie 60 mylių!

★

LIETUVOJE tai sukėlė nerimą. Lietuvos kancleris Mikalojus Radvila Juodasis (1550 - 1565) susirūpinęs kalbėjo, kad Lietuva būtų pavojingai apsupta, jei maskoliai užimtų Rygą. Viename savo laiške pakartojo ir lenkų hetmano Tarnovskio nuomonę:

"Maskvai užėmus Rygą, Vilnius nebūtų vertas nė dešimties grašių".

Didysis Lietuvos kunigaikštis ir Lenkijos karalius Zigmantas Augustas (1548 - 1572) žiūrėjo kiek šalčiau. Livonija su Maskva buvo pasirašiusi taikos sutartį 15 metų, tad caro veržimasis prie Dauguvos neatrodė dar greitas. Jam terūpėjusi laisva prekyba: gauti iš Vakarų Europos prekių, ginklų, amatininkų. Zigmantas Augustas, tasai išlepęs italės Bonnos vaikas, buvo gaišlus, mėgęs didesnius rūpesčius ir darbus stumti tolimesnei dienai. Dar gyvas buvo pravardžiuojamas "Rytdienos karaliumi". O įvykiai keitėsi greičiau už dienas.

Livonija buvo sukrėsta reformacijos. Ji iškėlė opų klausimą, kas pasidarys Livonijos vienvalda: Rygos arkivyskupas ar Livonijos magistras? Tas klausimas buvo jautrus nuo pat Livonijos pradžios, 13-to amžiaus, besivaržant dėl vyriausios valdžios Livonijos magistrui ir arkivyskupui. Reformacija teikė pasiūlų vienam ir antram pasidaryti pasauliniu valdovu, padėjus į šalį vyskupišką mitrą arba vienuolišką habitą. Šalininkų susirado ir vieno ir antro. Magistro Henriko Galeno (1551 - 1557) rėmėjų dauguma rėmė sambūvį su Maskva arba, kaip mes šiandien sakytume, koegzistenciją. Arkivyskupą Vilhelmą supo žmonės, kurie tikėjosi pagalbos iš Lietuvos ir Prūsijos kunigaikščio Alberto, arkivyskupo brolio. Zigmantas Augustas abiem buvo pusbrolis.

Giminių įnirtis paversti Livoniją vasaline kunigaikštyste, kaip Lenkija savo metu buvo padariusi su Prūsija, privedė prie kivirčo. Sutelkus Lietuvos kariuomenę Livonijos pasienyje, Papyvėsiuose, magistras Vilhelmas von Fuerstenbergas (1557 - 1559) nusileido. Pasvalyje 1557 rugsėjo 14 pasirašė su Lietuva karinės santarvės sutartį.

Įžangoje užsiminta, kad abiejų šalių vaidai gali praversti tiktai bendram priešui — Maskvai. Sutarta gintis drauge. Tuo tarpu taikos sutartys su Jonu IV nenutraukiamos. Tik pasibaigus Lietuvos taikos paliaubom su Maskva (1562), dėl naujos sutarties susižinoma su Livonija, o užsibaigus Livonijos sutarčiai (1569), nesitariama be Lietuvos. Jei caras Jonas Žiaurusis mirtų anksčiau, visi įsipareigojimai netektų galios. Naujos sutartys būtų daromos kartu arba drauge kariaujama.

(Bus daugiau)

Susiskaldymas - prabanga

Iš prof. J. Ereto paskaitos Clevelande (2)

ST. BARZDUKAS

Pasauly ir toliau bus dviejų kultūrų susidūrimas bei rungtynės. Rytai kitaip galvos negu Vakarai. Marksizmas Rytuose savo pėdsakų paliks. Bet Vakarų pasaulio kultūrinės jėgos taip pat labai stiprios ir gaivališkos. Nėra nė kalbos, kad kultūriniu atžvilgiu Rytai nugalėtų Vakarus. Lietuvių tautos ateitis bus ir vėl stovėti šalkauskišku terminu "ant dviejų pasaulių ribos". Šiam tikslui lietuvių tauta turi išlaikyti savo savarankiškumą. Ateities lietuviški miestai turės būti lietuvių kultūros siųstuvai į pasaulį.

NUBYRANČIŲJŲ — NESULAIKYSIME

Klausėme: kaip atrodo Amerikos lietuvių išeivija?

Profesorius: Radau geriau, negu tikėjausi. Yra šešėlių, kaip jų buvo ir pačioje Lietuvoje: kai kam terūpi tik geros materialinės sąlygos, asmeninės pramogos, kai kas snobiškai tebrangina buržuazinius papročius, kai kam visai svetimi dvasiniai kultūriniai interesai, kai kas pabėgo ir iš bendruomeninio viešojo gyvenimo. Tokie, aišku, nebekelia visuomeninio išeivių susipratimo, nebeįstengia vaidinti visuomenės gyvenime pozityvaus vaidmens, nebeprisideda prie kultūrinio gyvenimo palaikymo. Bet dėl to nereikia nusiminti. Nubyrančiųjų buvo ir bus. Kas iš lietuviškojo gyvenimo nutarė pasitraukti — tokių jame nesulaikysime. Bet persveria pozityvios jėgos, ir jų Amerikoj labai daug radau. Aktyvistų kadrai, išeivijos vadai — štai kas visų pirma svarbu išeivijos gyvenime. Jie išlaikys lietuvišką gyvenimą gyvą ir potencialų. Paskui juos nueis ir išeivijos masės. Pvz. į mano pranešimą Toronte atėjo šeši šimtai klausytojų. Įspūdinga!

KOKIAIS ŠŪKIAIS EITI Į GYVENIMĄ?

Visų pirma: **Nepasidarykime verkšlenimo profesija!** Išeivija yra Apvaizdos planuose. Ne be Dievo valios tiek lietuvių inteligentijos susispietė turtingojoj Amerikoj. Tai geriausia proga vykdyti misiją, kuriai inteligentija yra parengta ir pašaukta. Antra: **Susiskaldymas yra pražūtinga prabanga.** Tad vykdykime didžiuosius tautinius uždavinius vieningai. Visų protų ir valių koordinacija — tai mūsų išsigelbėjimas. Pirmasis žingsnis į koordinaciją — tai kiekviena auka. Todėl kiekviena mūsų srovė šiam tikslui turėtų paaukoti dalį savo suverenumo.

Trečia: **Tapkime milijonieriais!** Be pinigų savo tautinių uždavinių vykdyti negalime. Štai kodėl lietuviai ir jų susikurtosios institucijos turi būti turtingos. Eikime tuo keliu, kuriuo eina patys amerikiečiai. Juk gyvenam milijonierių krašte.

PASIRINKČIAU LIETUVĄ

Į Lietuvą prof. J. Eretas, kaip žinome, pateko per lietuvių informacijos biurą Šveicarijoj, kur jis buvo samdomas tarnautoju, ir per Klaipėdos krašto lietuvį Ašmį, kuriam mirštančiam jis pasižadėjo vykti dirbti į Lietuvą. Pasižadėjo vieneriems metams, liko visam laikui, tik nuo Lietuvą užplūdusių bolševikų turėjo viską palikęs bėgti.

Turėjau, — sako profesorius, — viliojantį siūlymą vykti profesoriauti į Italiją, į Veneciją. Bet pasirinkau Lietuvą, nors ano meto sąlygomis man Kaune tai buvo "kietas pabudimas". Lietuva man pasidarė antroji tėvynė. Tokia tėvynė, kad šiandien Šveicarijoj jaučiuos išeivijoj, lygiai kaip jūs dabar Amerikoj. Ir jei Lietuva vėl atgautų laisvę, ir vėl susidarytų sąlygos į ją važiuoti, vėl pasirinkčiau ... ne Italiją, bet Lietuvą.

Į Ameriką, — sako profesorius, — visų pirma vykau į Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos suvažiavimą. Geru jo pasisekimu esame patenkinti. Buvo pralenktos visos mūsų viltys. Stengiamės eiti ko plačiausiu keliu, tad į darbą traukiam visas gyvąsias mūsų jėgas.

Bet man taip pat rūpėjo ir visos Amerikos lietuvių išeivijos gyvenimas, tad vykau ir ėjau visur ten, kur mane kvietė ir kur susidarė sąlygos.

Atvykęs neieškojau kokių asmeniškumų, nerūpėjo man garbė, nelaukiau pagyrimų. Tenorėjau jums visiems padėti. Kaip sakiau, radau geriau, negu tikėjausi. Išvažiuoju iš Amerikos optimistas.

Šveicarija šių dienų didžiosiose grumtynėse yra taip pat apkasai. Už Lietuvos laisvą ateitį kovosiu iš jų. Iki kito pasimatymo!

Atsisveikinome, kaip seniai matęsi, bet geri bičiuliai. Prof. J. Eretas visai toks pat, kokį matydavome Kaune: tie patys judesiai, tie patys plaukai, ta pati jo intonacija ir gestikuliacija. Ne be to: senesnis. Bet vis toks didelis Lietuvos ir lietuvių meile. Ir lenda į galvą tokia įkyri mintis: kokia mūsų tauta būtų didi, jei ją mes, visi lietuviai, mylėtume tokia pat meile ir jai visi dirbtume taip, kaip šis šveicaras!

PRIEŠ KONSTITUCIJĄ,-JEI DUOSI VAIKUI VALGYTI

KATALIKAI IR PASAULIS

Oklahomos miestas, vardu Cushing, su 10,000 gyventojų staiga išgarsėjo Amerikoje. Išgarsėjo ginču dėl priešpiečių vaikam.

Cushing turi viešąją mokyklą, rengia gerą užkandinę, kuri duos šiltus priešpiečius mokiniam. Užkandinės vedėjas Rotary klubo susirinkime pasisakė, kad užkandine galėtų pasinaudoti ir parapijos mokyklos 69 vaikai kitoj gatvės pusėj. Ir mokyklos direktorius tam buvo palankus. Panašiai artimame Stillwater parapinės mokyklos užkandinėje per ištisą šešiolika metų valgė priešpiečius viešosios mokyklos apie 100 vaikų. Tačiau kitaip galvojo jaunas, tik prieš 8 savaites atkeltas protestantų dvasininkas Davis. Jis pareiškė protestą: tai bus nusikaltimas prieš Oklahomos ir Jungtinių Valstybių konstitucijas, bus sulaužytas bažnyčios ir valstybės perskyrimas. Jis kreipėsi į valstybės gynėją, kuris oficialiai patvirtino: taip, parapinės mokyklos vaikai negali naudotis viešosios mokyklos užkandine, to neleidžia konstitucija.

Užkandinė bus atidaryta dar tik kitais metais, o farizėjais miestas išsigarsino jau šiais metais.

Kas ta piniguočių grupė?

Bostono teisių kolegijos dekanas Tėvas Drinan New Yorko katalikų teisininkų gildoje kalbėjo, kad "Amerikoje yra galinga gerai finansuota grupė, kuri siekia teismo keliu panaikinti bet kokią moralinę paramą, kurią dabar valstybė parodo religijai". Kas ta grupė— vardais nesuminėjo.

Pasauly perdaug žmonių?

"Kiekvieną sekundę pasauly gimsta naujas žmogus. Kasmet J. Valstybių gyventojų skaičius padidėja 3 milijonais, Indijos 8 milijonais, Kinijos 15 milijonų, viso pasaulio 45 milijonais", rašė Clement Mertens, Belgijos jėzuitas, Louvaino profesorius. Jis pažymėjo, kad prieš 100 metų niekas nekalbėjo apie pasaulio gyventojų perteklių, nes vienas ketvirtadalis vaikų išmirdavo, nesulaukę vienerių metų, pusė vaikų išmirdavo, nesulaukę 20 metų. Dabar daugumas vaikų pasiekia 40 - 50 metų amžiaus. Šiandien aliarmas dėl žmonių pertekliaus pasauly. Šiame aliarme yra betgi viena ir pagrindinė klaida. Žmonių pertekliaus pasauly nėra. Pasauly gali lengvai didintis žmonių skaičius dar du tris kartus. Perteklius yra atskiruose kraštuose, kaip Indijoje ar Japonijoje.

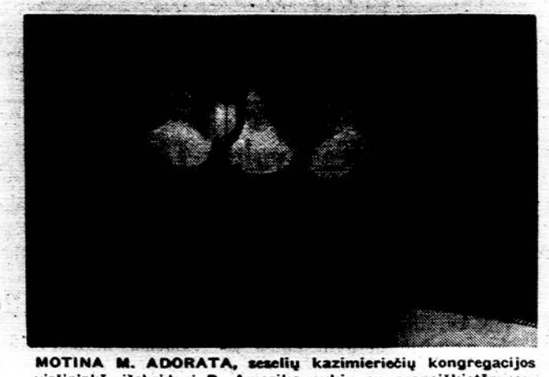

MOTINA M. ADORATA, seselių kazimierietių kongregacijos viršininkė, išskrido į P. Ameriką sykiu su pranciškietėm sesele Marija ir Evangelista iš International aerodromo spalio 6. Pranciškietės išvyko į jų misiją Brazilijoje.

Tik ką išleista

BARBOROS ARMONIENĖS

pasakojimai parengti A. L. Nasvyčio

Didvyrės lietuvės pasmerkiantis kaltinimas Sovietų priespaudai

Šioje knygoje B. Armonienė smulkiai pasakoja pereito karo meto išgyvenimus, ištrėmimą į Sibirą, kalinimą, ligas ir kančias sovietinėje santvarkoje. Dvidešimt metų atskirta nuo savo vyro ir dukters (Amerikos piliečių) atvyko pas šeimą tik po to, kai duktė asmeniškai prašė N. Chruščiovo jam lankantis JAV. Ši knyga yra drąsios moters brangus testamentas ir pasmerkiantis kaltinimas Sovietų priespaudai.

Leave Your Tears in Moskow

Kaina $3.95. Gaunama visuose knygynuose

Philadelphia LIPPINKOT New York

Lietuviškos taupymo bendrovės sukaktis

Viena iš seniausiųjų lietuvių taupymo ir skolinimo bendrovių Chicagoje — Midland Savings and Loan Association — šiais metais minės savo 47 metų gyvavimo sukaktį. Organizuota 1914 metais, kaip Brolių Lietuvių Statybos ir Paskolų Bendrovė tikslu padėti lietuviams ateiviams įsigyti nuosavus namus, dabar ši įmonė užaugo į stambią finansinę instituciją, turinčią 7 milijonus dolerių kapitalo, naujas moderniškas patalpas ir aptarnaujanti tūkstančius lietuvių ir kitataučių. Bendrovėje pinigus laiko ne tik Chicagos lietuviai, bet ir daugelis kitų Amerikos miestų gyventojai. Šiuo laiku bendrovė už indėlius moka keturis su puse procentų. Specialioms "Bonus" sąskaitoms net 5 proc. Kiekviena taupymo sąskaita ligi 10,000 dol. yra apdrausta Federalinėje Apdraudimo įstaigoje — Federal Savings and Loan Insurance Corporation.

Midland Savings and Loan Assn. vadovybę sudaro: August Saldukas — prezidentas, Adolfas Baliūnas — viceprez., ir Anna Saldukas — sekretorius ir iždininkas.

TAUPYKITE CHICAGOS SENIAUSIOJE LIETUVIŲ TAUPYMO IR SKOLINIMO BENDROVĖJE

Mes mokame . . .

Kiekviena sąskaita ligi $10,000.00 apdrausta Federalinėje Valdžios įstaigoje:

Federal Savings and Loan Insurance Corporation

4½% ant visų taupymo sąskaitų

5% ant Bonų sąskaitų

Pinigus padėti ir atsiimti galite per paštą. — Mes apmokame pašto išlaidas.

MIDLAND SAVINGS and Loan Association

4040 ARCHER AVENUE • CHICAGO 32, ILL.
Phone: CL 4-4470

August Saldukas, Prezidentas

A. Tamošaitienės paroda Chicagoje

Rugsėjo 30 — spalio 8 Čiurlionio galerijoje Chicagoje vyko Anastazijos Tamošaitienės paroda. Buvo išstatyta 40 guašo ir 20 tapybos darbų.

Dail. A. Tamošaitienė yra pagarsėjusi tautinių drabužių audėja. Daugelis tautinių ansamblių yra papuošti jos gražiai išaustais tautiniais drabužiais. Šalia jų audžia ir dekoratyvinius kilimus.

Paskutiniu laiku ji daugiau atsidėjo laisvai kūrybai ir kuria dviem technikom — guašu ir aliejum. Su savo kūriniais yra dalyvavusi įvairiose parodose. Būdinga jos kūrybai, kad ji atsisakiusi nuo daiktų ir gamtos komponavimo, savaip traktuoja tapybines plokštumas, spalvų ir linijų ritmą. Jos paveikslai yra abstraktūs. Žiūrovą patraukia spalvinės vizijos, linijų dinamika, jos giedras lyrizmas, kurį sutinkame liaudies dainose.

A. TAMOŠAITIENĖ kalba savo pardodos atidaryme Chicagoje.

MERGAITĖS, apsirengusios A. Tamušaitienės austais tautiniais drabužiais. Nuotraukos Z. Degučio.

KIEK LIETUVOJE YRA KOMUNISTŲ

Lietuvos kom. partijos 13 suvažiavime J. Novickas patiekė duomenis apie komunistų skaičių aplamai ir kiek duomenų apie suvažiavime dalyvavusius. Pagal paskelbtus duomenis, š. m. rugsėjo 27 LKP narių turėjo 55,676 ir kandidatų — 8,998, iš viso 64,674 komunistai. Palyginus su 1960 m. kovo 1-2 įvykusiu 12-ju LKP suvažiavimu, komunistų skaičius padidėjęs 10,350 žmonių.

Rugsėjo 27-29 Vilniuje įvykusiame suvažiavime dalyvavo vienas delegatas nuo 90 partijos narių. Iš viso buvo išrinkta 688 delegatai su sprendžiamuoju balsu ir 119 delegatų su patariamuoju balsu (nuo 90 kandidatų). Pirmą kartą į suvažiavimą buvo išrinkti 495 delegatai, arba 61 proc. Suvažiavime stambiausios delegacijos buvo iš Vilniaus miesto (194 delegatai), Kauno m. ir Klaipėdos. Iš kaimo rajonų stambiausios delegacijos buvo iš Ukmergės, Alytaus ir Kėdainių — po 14 delegatų, Kapsuko ir Kauno — po 11. Delegatų sąstatas su sprendžiamuoju balsu atrodė taip: pagal partinį stažą daugiausia buvo nuo 1952 iki 1959 m. — 289, nuo 1960 m. — 68, nuo 1931 iki 1940 m. — 57. Pagal išsilavinimą su aukštuoju mokslu delegatų buvę 317, su nebaigtu aukšt. mokslu — 86, su viduriniu 110, su nebaigtu viduriniu 93, su pradžios mokslu 82 delegatai. Pagal amžių, iki 30 metų delegatų buvo 116, nuo 31 iki 40 m. — 311, nuo 41 iki 50 m. — 181, vyresnių kaip 50 metų — 80. Pagal tautybę į suvažiavimą buvo išrinkta: lietuvių 556 arba 68,8 proc., rusų 163 arba 20,1 proc. ukrainiečių 25 arba 3 proc., baltarusių 29 arba 3.5 proc., lenkų 15 arba 1,6 proc. ir kitų tautybių 19 žmonių. Darbininkų delegatų tarpe buvo 153, kolchozininkų 140, mokslo, kultūros, švietimo ir sveikatos apsaugos darbuotojų 84, inžinerijos - technikos darbuotojų 33 ir kt. Ordinais ir medaliais apdovanotų buvo 467 žmonės, arba 57,9 proc. visų delegatų skaičiaus. (E.)

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkojame mūsų brangiem tautiečiam, kurie skirdami Lietuvių Dienos Lakewood Parke pelną, atsiminė ir mūsų įstaigą — Juozapo Marijos Vilą ir prisiuntė mums 500 dol.

Nors džiaugiamės gražiu pastatu, bet rūpinamės paskolos našta. Užtat ši auka yra mums didelė parama. Giliai įvertindamos didelį pasiaukojimą ir dosnumą gerbiamų dvasios vadų, 47-tos Lietuvių Dienos valdybos narių, darbuotojų, rėmėjų ir visų, prisidėjusių prie šio kilnaus darbo, reiškiame visiem nuoširdų lietuvišką ačiū.

Stengsimės savo darbais, pasišventimu bei kasdiene malda dalinai atsilyginti Jums. Teatlygina Visagalis visiems geraširdžiams dalyviams gausiomis malonėmis ir telaimina Jus visame.

Švento Kazimiero Seserys

Vila Juozapo Marijos

PATARNAUJAME DAUGIAU KAIP 100 METŲ

PASKUTINIU NUTARIMU DIVIDENDAI IŠMOKAMI **3¾%** PER METUS

Dividendai apskaičiuojami metų ketvirčiais dviems metams ar daugiau (3½% normalaus ir ¼% specialaus priedo)

3½% NORMALUS DIVIDENDAS PER METUS METŲ KETVIRČIAIS

NUO PADĖJIMO DIENOS apskaičiuojama METŲ KETVIRČIAIS

Užeikite, rašykite ar telefonuokite bet kuriam mūsų banko skyriui!

THE KINGS COUNTY SAVINGS BANK

A MUTUAL BANK

"...kur jūsų pinigai tarnauja tik jums!"

IN BROOKLYN, N. Y.

Eastern Parkway Office: 539 EASTERN PARKWAY at Nostrand Avenue Pirmadieniais - Penktadieniais nuo 9 v. ryto iki 3 v. popiet Pirmad. vakarais nuo 5 iki 8 v. PResident 3-7000

Brodway Office: 135 BROADWAY at Bedford Ave. Antradieniais - Penktadieniais nuo 9 v. ryto iki 3 v. popiet Pirmadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro STagg 2-6676

IN NASSAU COUNTY

MASSAPEQUA OFFICE: HICKSVILLE ROAD and JERUSALEM AVENUE Massapequa, N. Y.

Monday to Friday 10 A. M. - 4 P. M.
Friday Evenings 6 - 9 P. M.
PYramid 9-6100

Member Federal Deposit Insurance Corporation

TAZAB of LONDON

GARSI TARPTAUTINIŲ SIUNTINIŲ ORGANIZACIJA siunčia siuntinius į

LIETUVĄ

ir kitus kraštus

- *Šveicariško Cashmere vilnones skareles*
- *Šalius "BABUSZKI" (visokių spalvų — labai šilti)*
- *Geriausias angliškas medžiagas*
- *Megstukus — įvairių rūšių — apatinius baltinius*
- *Batus ir moteriškus nylono šiltus palitus*
- *Avies kailio apsiaustus*
- *Hohner akordeonus*
- *Didelis pasirinkimas labiausiai mėgstamų štandartinių maisto pakętų.*

GREITAS PRISTATYMAS

Garantuojame — būsite patenkinti.

Lietuvių ar kit. kalbomis katalogų reikalaukite laišku ar telefonu:

TAZAB of LONDON

36 Third Ave. • New York 3, N. Y. • ALgonquin 4-4161

Nesiųsti kramtomos gumos

Besirūpinantiems siuntiniais į Lietuvą

Apie dabartinę lietuvių paramą lietuviams Sibire ar pavergtoj tėvynėj kada nors prirašysime knygų knygas. Nors su pavergtais tautiečiais turime ploną ryšį, bet jis ryškus, kraujo ryšys.

Mūsų pastangos padėti jiems konkrečiai reiškiasi siuntinių pavidalais. O su tais siuntiniais visko atsitinka. Turint daugiau patirties, norisi keliomis mintimis pasidalinti su siuntėjais.

Nesiųsti siuntinio tiems, kurie jo neprašo

Vargas nugali kuklumą ir reikalingieji tikrai paprašys. Pasiuntus neprašančiam, galima labai pakenkti. Nėra jokios abejonės, kad siuntinių gavėjai yra registruojami, dažnai apklausinėjami, o kiti net baudžiami pašalinimu iš tarnybos, pažeminimu ar ištrėmimu.

Nesiųsti prabangos dalykų

Mes turime saviesiems padėti, bet nereikia lepinti, nekelti pavydo, puikybės ar amerikoniško pasididžiavimo jausmų. Netinka į ten siųsti deimantai, auksas, brangūs kailiai ar prašmatnūs blizgučiai, nebent su gavėju dėl to sutarta. Gavėjas neturės jų kur dėti, sunku net bus jais nusikratyti. Žinau vieną senutę Lietuvoj, kuri gano avis su geriausiais minko kailiniais.

Nesiųsti siuntinių dažnai

Geriau rečiau, bet didesnius. Tuo būdu sutaupoma patarnavimo išlaidos, o į gavėją neatkreipiamas nuolatinis dėmesys. Žinomi atsitikimai, kai artimieji iš JAV užverčia savuosius siuntiniais, o ten juos atima rusai ir gavėją išvaro į durpynus. Nereiktų siųsti nenaudingų daiktų ir smulkmenų, kaip kramtomos gumos, vaikų žaislelių ar k. Jie ten netinka. O smulkmenų persiuntimas brangus.

Nėra vilties sumažinti persiuntimo išlaidas

Daugumas jų visai pagrįstos, pvz. pašto išlaidos, patarnavimas (service charge), apdrauda ir pan. Galima dejuoti dėl muitų ar Inturisto rinkliavų ($2.50), bet jų atrodo, nebus galima išvengti. Vienintelis būdas sumažinti išlaidas, tai pačiam daiktus supirkti. Tarpininkai dažnai duoda blogesnę medžiagą ir brangiau paskaito nei reklamose parašo. Nuoširdus lietuviškas patarimas: nepirk katės maiše.

Nėra vilties išvengti muitų ar gauti atleidimą nuo taksų

JAV labai turtingos, ir tai renka muitus. Tas pat su siuntomis kituose kraštuose. Žinome, kaip rusams trūksta dolerio ir naudoja tam kiekvieną progą pasipinigauti. Siuntinių išlaidas nurašyti nuo taksų taip pat negalima. Tam reikėtų specialaus Kongreso įstatymo. Deja, daug siuntinių siunčiama prekybos tikslais. Pvz. už įvairias individualines siuntas į Palestiną, Prancūziją ar Šveicariją siuntėjas gauna atgal vyno, laikrodžių. Labai aišku, kad visų siuntinių į užsienius JAV vyriausybė privilegijuoti negali.

Mūsų siuntos taip pat kartais pamainomos į knygas, gintarus ar tautinius rūbus, nors daugumoje yra meilės siuntos — pirmoji pagalba, ir kaip tokios galėtų būti privilegijuotos. Deja, kas jas užtars Kongrese? Kas jas klasifikuos, aptars, į įstatymų rėmus įdės? Nėra vilties, nors tais reikalais Balfas yra daug žygių daręs.

Siuntos įteikimo dokumentai ne visad gaunami

Nors yra toks susitarimas tarp SSSR ir JAV, kad registruotų siuntų įteikimo dokumentais apsikeičiama, bet praktikoje tai nevisuomet vykdoma. Rusai ne visus kvitus prisiunčia Amerikai, o ši nesiunčia rusams. Ši aplinkybė labai apsunkina siuntinių įteikimo kontrolę. Gal dėl tų pačių priežasčių agentūros pakvitavimo lape nepasižada įrodyti, kad apmokėtas ir apdraustas siuntinys bus įteiktas, o dingimo atveju reikalauja, kad siuntėjas įrodytų, jog siuntinys žuvo ar nebuvo įteiktas (Agency ... is not required to furnish proof of delivery ... Sender shall be required to furnish satisfactory proof of not delivery or loss). Tai teisinis nonsensas.

Deja, norėdami artimiesiems padėti, šią riziką prisiimame, o siuntiniui dingus yra grynai agentūros ar rusų malonė padengt bent dalį nuostolio.

Siuntiniai į Lietuvą dar tebeeina

Tik viena agentūra yra suklupusi ar sąmoningai rusų suklupdyta, bet dar veikia keturios kitos Inturisto agentūros JAV, kurios su savo poskyriais kasdien gabena tūkstančius siuntinių į Rusiją ir surenka iš siuntėjų milijonines sumas. Muitai, kitoki mokesčiai, materialinės gėrybės yra priežastys, dėl kurių neatrodo, kad siuntiniai į Rusiją bus uždrausti, nors propagandos atžvilgiu jie sovietams labai nemalonūs. Mūsų siuntėjams didelės išlaidos ir netikrumai dėl siuntinių nesustabdo noro artimiesiems vargе padėti, jų maldavimus atmesti, pagalbos ranką ištiesti.

Balfo siuntos tebesiunčiamos

Dėl labai suprantamų priežasčių Balfas jokių privilegijų siuntinių agentūrose neturi, nors siuntinių siunčia labai daug. Reikia viešai pasiskųsti, kad yra ir Balfo siuntų užkliuvusių anoje nelaimingoje agentūroje, kuri ne tik siuntas persiųsdavo, bet ir medžiagas siuntoms parūpindavo.

Dabar Balfo įstaiga pati superka medžiagas ir siuntinius toliau tebesiunčia. Balfas privatiem asmenim gali patarpininkauti, bet tik standartiniais 40-50-60 dolerių vertės siuntiniais. Tai tik medžiagų siuntos. Smulkmenų supirkinėti ir išsiųsti Balfo įstaiga negali dėl tarnautojų trūkumo, bet medžiagų kostiumam ir suknelėm, taip pat megztukų ir skarelių pasiųsti gali. Balfas pelno nesiekia; siuntinių skolon taip pat, Centro Valdybos patvarkymu, nesiunčia.

Balfo Reikalų Vedėjas

RŪDENĮ Nemuno žemupyje Mažoje Lietuvoje

ALR KATALIKŲ FEDERACIJOS KONGRESAS

DETROIT, MICH.

Šį savaitgalį, spalio 21-22, Detroito Leland viešbutyje įvyksta ALRK Federacijos 36-tas kongresas. Kongresą sveikins Detroito miesto burmistras šeštadienį tarp 2:20 - 2:30 v. popiet. Vietos spauda skyrė nemaža dėmesio šiam įvykiui, nušviesdama kongreso tikslus ir darbus.

Banketan bilietus galima gauti pas E. Paurazienę, inž. Z. Mikailą, Vl. Bublį, L. Heiningą, M. Simonį ir O. Valatkienę. Banketas bus spalio 22, sekmadienį, 6 v. v. Leland viešbučio Crystal salėje.

LRK Susivienijimo Amerikoje 75 metų sukaktis bus specialiai paminėta ALRK Federacijos kongreso banketo metu spalio 22. Susivienijimo vardu kalbės LRKSA centro valdybos pirmininkas Leonardas Šimutis.

Pabaltijo tautų vakarienė ir balius bus spalio 21, Belle Isle Casino. Pradžia 7:30 v. v. Bilietų galima gauti pas Vl. Staškevičių.

Regina Pikūnienė, prof. J. Pikūno žmona, po keturių savaičių sunkios ligos Providence ligoninėje, grįžo namo.

Lietuviai katalikai veteranai spalio 28, šeštadienį, savo namuose rengia kaukių balių.

Elzbieta Paurazienė išrinkta Moterų Sąjungos centro valdybos pirmininke 1962 metam.

Ona Valatkienė išrinkta Moterų Sąjungos Michigano apskričio direktore.

Leondas Galinskas išrinktas trečiuoju vicepirmininku katalikų veteranų Michigano valstybės departamente. Albinas Kamsickas iš Grand Rapids išrinktas adjutantu, Edward V. Keblaitis — iždo globėju trejiem metam.

Lietuvos vyčių vidurio ir centro apskričio seime dalyvavo Leondas Galinskas, Rita Neverouck ir Isabel Caldwell iš Detroito 102 kuopos, centro valdybos dvasios vadas kun. J. Stanevičius ir centro valdybos pirmininkas Robert S. Boris. Apskričio sekretore išrinkta Ruth Grasha, iždo globėja Anna Mae Uznis.

-rjv-

IŠ VOKIETIJOS LIETUVIŲ GYVENIMO

Lietuvos vokiečiai, susibūrę V. Vokietijoje į savo draugiją, leidžia savo laikraštį "Heimatstimme", kuriame skelbia daug medžiagos iš Lietuvos praeities. Laikraštis išleidžia 12 spalvotų Lietuvos vaizdų, kuriuos platins tarp vokiečių.

Adv. J. Bataičio paminklas pašventintas spalio 15 Huettenfeldo kapinėse. Paminklą pastatė neolituanų korporacijos nariai ir jų bičiuliai.

Lietuvių kapai Vokietijoje dažnai yra apleisti ir neprižiūrėti. Kai kur kapai jau naikinami. Prašomi visi, kurių artimieji palaidoti Vokietijoje, pasirūpinti savųjų kapų tvarkymu.

Nord Hessene įsteigta nauja PLB apylinkė. Jos laikinu seniūnu išrinktas I. Šmigelskis.

Vasario 16 gimnazija mokslo metus pradėjo rugsėjo 8. Į gimnaziją naujų mokinių įstojo 12. Į pirmą klasę įstojo 6, į kitas klases po vieną. Mokinių dabar gimnazijoje yra 105. Mokytojų skaičius papildytas vienu anglų kalbos mokytoju. Mokytojų taryba apsvarstė mokslo pažangumui pakelti ir didesniam mokinių veiklumui suždinti galimybes. Sudaryta iš 5 mokytojų speciali komisija, kuriai pavesta rūpintis mokinių kultūrinių pasireiškimų parengimu. Gimnazijoje susikūrė jaunųjų tautinių šokių grupė, kuri jau pasirodė su šokiais kitų tautų tarpe.

Šveicarijos radijofono reporteris iš Bazelio lankėsi Vasario 16 gimnazijoje, išbuvo tris dienas ir padarė įvairių pasikalbėjimų, įrašymų. Medžiaga bus perduota per šveicarų radiją. (Iš Vokietijos krašto valdybos informacijos).

BELGIJOS LIETUVIŲ ŠVENTĖ

Belgijoje yra būrelis lietuvių. Daugiausia jie dirba Valonijos anglių kasyklose. Pridėjus Olandijos lietuvius, viso bus apie 300.

PLB Belgijos krašto valdyba spalio 8 surengė lietuvių šventę Lieže (Liege). Buvo pamaldos, koncertas, loterija, paskaita ir banketas. Bendruomenei vadovauja Stasė Dominaitytė-Baltus.

Pamaldos įvyko šv. Benedikto seselių vienuolyno koplyčioje. Šiame vienuolyne yra net 9 seselės lietuvės. Kun. J. Danauskui susirgus ir negalėjus atvykti iš Briuselio, pamaldas atlaikė ir pasakė trumpą pamokslą kunigas belgas, kuris pirmą kartą girdėjo lietuviškas giesmes. Giedojimui vadovavo seselės Agnietė, Laurencija ir Pranciška. Sugiedota keturios lietuviškos giesmės.

Į šventę suvažiavo per 80 lietuvių iš paites Liežo, Vervier, Limburgo, Charleroi, Maestricht ir keletas iš Olandijos. Atvyko su vaikais ir jaunimu. Konservatorijos studentė Bronė Gailiutė-Spies atsivežė net Maestrichto miesto operetės dirigentą ir puikų tenorą olandą, su kuriuo padainavo keletą lietuviškų dainų duetų ir solo. Svečiai neėmė jokio honoraro, pareikšdami, kad tai mielai daro draugams lietuviams.

Iš Vokietijos atvyko 5 lietuviai, jų tarpe Amerikos lietuvis dr. Grigas Valančius, kuris skaitė paskaitą "Istorijos malūnas ir Lietuvos likimas". Deklamavo Pauliukovienė, Baltus ir maža mergytė (jos tėvelis miręs, mamytė bulgarė, puikiai kalban ti lietuviškai su vaikais). **Ivh.**

Stamford, Conn.

Vakaras Balfo naudai rengiamas spalio 28, šeštadienį. Programoje dalyvauja solistas V. Bražėnas ir rašytojas Rūtenis. Laukiama svečių ir iš aplinkinių lietuvių kolonijų, nes Stamfordo parengimai visuomet būdavo smagūs ir nuotaikingi. Vietos moterys rūpinasi turtingu bufetu; šokiams gros gera kapela. Visas pelnas eina Balfo Centrui, tremtinių šelpimui. Vakaras įvyks Glenbrook Fire Dept. salėje, 17 Arthur Place, Stamforde. **A.D.**

BALTIMORĖS ŽINIOS

40 valandų atlaidai šv. Alfonso bažnyčioje spalio 15,16 ir 17 dienomis gražiai praėjo. Mokyklos vaikai dalyvavo procesijose, didysis choras giedojo mišias ir mišparus. Pamokslus sakė kun. K. Pugevičius. Altoriai buvo gražiai papuošti gėlėmis.

Juozas ir Leonardas Budeliai, tėvas ir sūnus, ilgus metus gyvenę Baltimorėje, išvyko į Texas valstybę. Sūnus Leonardas ten išvyko, norėdamas pagerinti savo sveikatą. Kartu pasiėmė ir tėvą.

CYO parapijos jaunimas spalio 27, penktadienį, mokyklos salėje rengia šokių vakarą. Jaunimas, kuris nedalyvauja šioje organizacijoje, kviečiamas atsilankyti šokiuose.

Neringa, naujai persiorganizavęs sporto klubas, šiomis dienomis rengia laimėjimus, norėdami įsigyti sportinius drabužius. Laimėjimai vyksta spalio 29.

Lietuvių Bendruomenės Baltimorės apylinkė spalio 21, šeštadienį, rengia koncertą, kurio programą išpildys solistė Aldona Stempužienė iš Clevelando. Ji yra dainavusi įvairiuose Amerikos miestuose, su koncertais važinėjusi ir Pietų Amerikoje. Po koncerto šokiai. Gros J. Lekevičiaus orkestras. Veiks ir bufetas.

Katalikų balių rengia šv. Alfonso suaugusiųjų klubas spalio 28, šeštadienį, lietuvių svetainės klevų kambaryje. Bus skiriamos dovanos už geriausias kaukes ir kostiumus. Klubas paskutiniame savo susirinkime išsirinko naują valdybą: pirm. Viktoras Šalkauskas, vicepirm. Jonas Retz, iždininkė Janet Kearns, korespondentė Darata Adomaitienė ir raštininkė Ona Lekevičienė.

Katalikų jaunimo savaitė prasidės spalio 29, per Kristaus Karaliaus šventę, Baltimorės naujoje katedroje iškilmingomis pamaldomis.

Už a. a. Tomo Marcinkevičiaus vėlę iškilmingos mišios bus aukojamos šv. Alfonso bažnyčioje spalio 22, 10 val. Velionis buvo žinomas visų lietuvių, reiškėsi įvairiose bažnytinėse draugijose, legiono parengimuose, ne venam lietuviui padėjo įsigyti vairavimo leidimą. Nuliūdusi žmona kviečia visus, kurie pažino Tomą, susirinkti šv. Alfonso bažnyčioje ir pasimelsti už jo vėlę.

Vincas Nemuras staiga mirė savo namuose spalio 11. Velionis neilgai sirgo. Dalyvavo įvairiuose parapijos parengimuose. Penki kunigai aukojo gedulingas mišias už jo vėlę šv. Alfonso bažnyčioje spalio 13. Palaidotas Baltimorės National kapinėse. Liko nuliūdusi žmona Viktorija, dukra Dolores ir nuliūdęs sūnus Lambertas.

Jonas Obelinis

ATS. JAUN. LEIT. K. SRUOGINIS

Karolis Sruoginis, baigęs gimnaziją, atlikdamas Argentinos kariuomenėje karo prievolę, šią vasarą sėkmingai baigė atsargos karininkų mokyklą. Jam yra suteiktas atsargos jaunesniojo leitenanto laipsnis ir pasiūlyta stoti į kadro karininkų mokyklą studijuoti aukštąjį karo moklą.

Ats. jaun. leit. Karolio Sruoginio tėvelis Pijus Sruoginis gyvena La Rioja, Argentinoje; yra nuolatinis laikraščio Darbininkas skaitytojas. **V.A.S.**

DAR NEVĖLIU...

Mūsų skaitytojai talkininkauja

R. J. Valatka, "Lithuanian Melodies" radijo valandos vedėjas Detroit, Mich., prisiuntė užsakymus trijų naujų skaitytojų: J. Medinio, A. Rankelės ir B. P. Wells. S. Matyckas iš Richmond Hill, N. Y. užsakė laikraštį savo sūnui New Market, N. J.. Taip pat naujai užsisakė Darbininką: dr. B. Paliokas, Santa Fe, N. Mexico; A. Tamošaitienė, Kingston, Ont. Canada; M. Senkus, Lake Worth, Fla.; J. Slaičiūnas, Lowell, Mass. V. Ragažinskas, Brooklyn, N. Y.; J. Budreckas, Brooklyn, N. Y.

Mūsų skaitytojams už talkininkavimą reiškiame padėką. Papiginimas galioja tik iki šių metų pabaigos. Naujiems skaitytojams iki 1962 metų pabaigos 6 dol., vieneriems metams 5 dol. Už vieną dolerį susipažinimui siuntinėjamas Darbininkas iki šių metų pabaigos. Rašykite: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

RAMOVĖS PREMIJOS

Ramovės Centro Valdybos sudaryta premijų komisija paskirstė pinigines premijas vertingiausiem straipsniam, tilpusiem "Karyje" žurnale 1960 metais. Pirmoji premija (50 dol.) teko Z. Raulinaičio str. "Durbės mūšis"; straipsnis atspaustas ir atskira knygute. Antroji premija (45 dol.) — dr. K. Jurgėlos str. "Mūšis Eglijos girioje". Trečioji (35 dol.) — B. Augino str. "Lietuviškųjų tradicijų tęstinumo reikšmė". Numatyta dar ir speciali premija (100 dol.) plk. O. Urbono veikalui "Žalgirio mūšis", kurį išleido "Karys".

IŠ VISUR

— **Spaudos** konferencija Kunigų Vienybės pirmininko prel. Pr. Juro šaukiama spalio 20, penktadienį, Lelando viešbutyje, Detroite, ALRK Federacijos kongreso išvakarėse. Konferencija prasideda 7 val. vak. Kviečiami dalyvauti visi lietuvių katalikų laikraščių redaktoriai ir administratoriai Įžanginį pranešimą padarys kun. V. Rimšelis, MIC, Draugo atstovas.

— **Dr. St. Bačkis,** Lietuvos pasiuntinybės patarėjas Washingtone, skaitys paskaitą Baltimorės ateitininkų šventėje spalio 29, Kristaus Karaliaus dieną.

— **Lietuviai, latviai ir estai,** įeiną į Kuchel - Lipscomb rezoliucijai remti darbo komitetą, posėdžiavo 1961 spalio 14 Lietuvių Bendruomenės Centro patalpose. Posėdžiui pirmininkavo šio komiteto koordinatorius Leonardas Valiukas. Posėdis įvyko Los Angeles mieste.

— **Eugenijus Vilkas,** Chicago, Ill., Lietuvių Skautų Brolijos vyr. skautininkas, įsijungdamas į Kuchel - Lipscomb rezoliucijai remti komitetą, rašo to komiteto vadovybei: "Noriu pranešti, kad LSB vadija rėmė ir rems visus Jūsų žygius šiame reikale".

— **Kun. dr. Ladui Groniui,** Vasario 16 gimnazijos direktoriui, rugsėjo 11 suėjo 65 metai. Ta proga PLB Vokietijos krašto valdybos ir gimnazijos mokytojų kolektyvo iniciatyva rugsėjo 26 buvo suruoštas banketas Huettenfeldo miesto kino salėje.

— **Šv. Kazimiero** lietuvių parapija Paterson, N. J., spalio 15 atšventė 50 metų sidabrinį jubilėjų. Jubilėjaus proga šv. Stepono lenkų parapijos klebonas, prel. Jokūbas Wreczionо, P. A., Patersone, labai mylįs lietuvius, naujosios bažnyčios statybai paaukojo 500 dol.

— **Aldona Ereitaitė,** prof. J. Ereto duktė, aktorė, šiuo metu vaidina Kielio miesto teatre, Vokietijoje, Šilerio "Marijos Stiuart" veikale pagrindinę rolę. Spaudos buvo labai gražiai įvertinta.

— **Metinį knygų išpardavimą** paskelbė Gabijos leidykla. Kai kurie leidiniai atpiginti iki 90 proc. Didelis pasirinkimas įvairių leidyklu knygų. Sąrašų prašykite adresu: Gabija, 87-85 95 St., Woodhaven 21, N. Y.

ŽVAIGŽDĖ VIRŠUM GIRIOS

ALĖS RŪTOS romanas

Vaizduoja senosios Lietuvos gyvenimą Mindaugo laikais. Idiliški kaimo vaizdai, šventės, senieji papročiai ir ano meto žmonės patrauks visus skaitytojus.

Knygą išleido DARBININKAS. 374 psl., kaina 4 dol. Gaunama Darbininko administracijoj.

910 Willoughby Avenue, Brooklyn 21, N. Y.

Mokslo metams prasidėjus

Geografijos mokytoja, paaiškinusi pirmojo skyriaus mokiniam, kad dykuma vadinama tokia vieta, kurioje niekas neauga, paklausė:

— Na, vaikučiai, ar kas iš jūsų matėte dykumą?

—Taip, — atsiliepė mažoji Alytė, — aš matau savo tėtės galvą.

Mokyklo je buvo kalbama apie vasaros atostogas, keliones ir turistus. Mokytojas paskui paklausė:

— Ar dabar žinote, kas yra turistas?

— Žinau, — pašoko Onytė. — Tai mano tėtė ir mama. Jie važinėjo Floridon, kad nusifotografuotų prie mašinos, kurią mes laikome kieme.

Sesel ė klausia Jonuko, kodėl jis taip dažnai gauna nuo savo tėtės lupti. Taip kiti vaikai kalba.

— Tai, — išsišiepė Jonukas, — tėtė yra už mane daug stipresnis.

Mokytoja subara Tomuką, kad jisai ateina su nešvariom rankom ir palieka duryse pirštų žymes.

— Tai ne mano pirštai, — išsigina Tomukas. — Aš durų nedarinėju. Aš jas spardau.

Suskamba durų skambutis. Jauna mokytoja pasiunčia berniuką duris atidaryti. Tasai atidaro ir sako:

—Ką? Paprašyti jauną mokytoją? ... Jūs būsite paklydę: mūsų mokytoja yra sena. Ji jau dvejis metus mus moko.

Istorijos mokytojas užklausė mokinių, ar kuris prisimena garsius Juliaus Cezario žodžius.

— Taip, — atsiliepė vienas. — Cezaris pasakė: Nuėjau, pamačiau, nugalėjau ...

— O kuria proga jis tai pasakė?

— Jis užkariavo Galiją ir ją padalijo į tris dalis: Veni, Vidi ir Vici.

Religijos pamokoje kunigas paklausė, kam reikalingi Dešimts Dievo Įsakymų?

— Kad mokytojas mylėtų savo mokinius, — atsiliepė vienas.

— Ar jis nemyli?

— Ne. Jis pasako tėvam, ko mes nesakom.

Didžiausias pasirinkimas New Yorke
VOKIŠKŲ Hi-Fi
GRUNDIG • BLAUPUNKT
SABA • TELEFUNKEN
Vokiečių meistrų patarnavimas. Atidara nuo 9:30 ryto iki 7 val. vak. • Mūsų įstaigoje nemokamai gausit trumpų bangų radio programas.
German Hi-Fi Center
1574 3rd Avenue (88 Street)
N. Y. City — AT 9-6609

RADIJO VALANDĖLĖS

LITHUANIAN MELODIES
DETROIT — WJLB
1400 banga
Šeštadieniais 5 - 5:30 popiet
Vedėjas Ralph J. Valatka
15756 Lesure, Detroit 27, Mich.
BRoadway 3-2224

TĖVYNĖS GARSAI
HARTFORD WPOP
1410 klc.
Sekmadienį — 11 - 12 val. dieną
Vedėjas J. Petkaitis
80 Lincoln Street, Hartford, Conn.

BENDRUOMENĖS BALSAS
PHILADELPHIA WTEL
860 banga
Šeštadieniais —
Vedėjas Adolfas Gaigalis
335 Titan St., Philadelphia 47, Pa.
HOward 7-4176

SOPHIE BARCUS
RADIJO ŠEIMOS PROGRAMOS
lietuvių kalba:
kasdien 10-11 val. r.; šešt. - sekm. 8:30-9:30 val. r.; Lietuviškos vakaruškos pirmadieniais 7-8 val. vak.
Anglų kalba: kasdien 7-7:30 v. v.
Radijo stotis WOPA, Oak Park, Ill.
A.M. 1490 klteo.; F.M. 102.7 megac.

TARPTAUTINIO instituto metinėje šventėje Los Angeles, Calif., lietuviai šoka lenciūgėlį. Nuotr. L. Kančausko.

Prel. P. Ragažinskas apie Braziliją

LOS ANGELES, CALIF.

Prel. P. Ragažinskas iš Sao Paulo, Brazilijos, kur jis yra lietuvių parapijos Vila Zelina klebonas, šiomis dienomis lankėsi Los Angeles mieste. Rugsėjo 30 dalyvavo kultūros klubo susirinkime Lietuvių Bendruomenės Centre, o spalio 1 d. šv. Kazimiero parapijos salėje kalbėjo bei atsakinėjo į iškeltus klausimus apie Brazilijos lietuvių kultūrinio bei ekonominio gyvenimo sąlygas. Lietuviai daugumoje gyvena pasiturinčiai. Jaunimo nutautėjimo pavojus didelis. Ypač žalingai veikia mišrios vedybos. Lietuvių, kaip ir kitų svetimtaučių parapijos, teisinė padėtis tvarkoma enciklikos Exul Familia nuostatais.

Toliau svečias plačiai palietė Brazilijos valstybinio gyvenimo paskutiniuosius įvykius. Jo įsitikinimu,

Brazilija nesukomunistės, jei tik J. A. Valstybės neparaudonuos.

Komunistai didesnio pasisekimo žmonėse neturi. Jų skaičius nedidelis, tik jie yra gerai organizuoti ir pagal Maskvos direktyvas stengiasi infiltruoti į kitas organizacijas, kad galėtų jų veiklą paralyžiuoti ar pakreipti tarnauti jų tikslams. Buv. prezidento Quadros flirtą su komunistiniais kraštais reikia laikyti ne kaip komunistuojančio, bet daugiau kaip oportunisto, kuris ieško santykių su tais, iš kurių tikisi didesnės naudos, nes Brazilijos valdžios kišenės visada kiauros ...

Šiaip daugumos gyventojų nusistatymas amerikiečių atžvilgiu yra draugiškas, jei nekreipti dėmesio į nedaugelio raudonųjų rėksnių šūkius: Yankee go home. Kad ten įsikūrusios Amerikos kompanijos išnaudoja vietos darbininkus, tai garsiai šaukia tik raudonieji. Iš tikrųjų, gi vietos darbininkai labiau mėgsta dirbti amerikiečių firmose, kur atlyginimai paprastai yra aukštesni. Atrodo, kad amerikiečiai nemoka ar nesistengia pravesti jiems palankios propagandos Lotynų Amerikos kraštuose. Tuo tarpu rusai yra propagandos meisteriai.

Bet šiaip eilinis miestietis dėl politikos daug nesirūpina. Jis visą dėmesį sukaupia sportui, ypač futbolo rungtynėm, kaip čia pas jus Amerikoj beisbolui. Brazilija didelių žemės turtų kraštas, bet tie turtai tik maža dalimi yra naudojami. Todėl ekonominio gyvenimo lygis yra žemesnis negu Amerikos. Paskutiniu laiku didelė pažanga padaryta išleidžiant gerų socialinių įstatymų. Šiaip krašto gyventojų papročiai labai skiriasi nuo Europos ar ir nuo J.A.V. Klimatas įvairus. Vietomis žymiai geresnis nei kaip Chicagoje ar New Yorke.

Kultūros klubas tautinės kultūros ir lietuvybės klausimais

Pirmame po atostogų lietuvių kultūros klubo susirinkime spalio 30 buvo svarstytos lietuviškos kultūros ir lietuvybės problemos. Mėginta išgvildenti kultūrinė lietuviškos emigracijos reikšmė. Tais klausimais pasisakyti klubo pirmininkas J. Gliauda pakvietė A. Avižienį, D. Karaliūtę, A. Raulinaitį, P. Pamataitį ir J. Tininį. Sugretinta lietuvių, gyvenančių okupuotoj Lietuvoj ir emigracijoj pastangos kultūros kūrybos darbe.

Lietuviai emigracijoj — tautos mažuma, kad ir kai keno skaičiuojami vienu milijonu, kiekybės atžvilgiu negali prilygti tautos kamienui, esančiam gimtojoj žemėj. Jų darbo sąlygos yra labai skirtingos. Emigracijoj dažnas priverstas didžiausią laiko dalį skirti darbui, nieko bendro neturinčiam su tautine kultūra. Kultūros kūrybai tenka tik energijos likučiai ir nutrupėjusios nuo tiesioginio darbo ir poilsio minutės. Pavergtoje Lietuvoje kai kuriais atvejais kūrybos sąlygos yra palankesnės, bet kūrėjas yra priverstas skaitytis su įsakymu: "tautinė forma, socialistinis turinys". Tokiom sąlygom nedaug atsiranda drąsuolių. Apie kūrybos laisvę negali būti jokios kalbos. Emigracijoj yra kūrybos laisvė, bet stipriai reiškiasi nesavo krašto įtaka.

Kai kurie kalbėtojai prikišo emigracijos lietuviam, kad jų rūpestis sutelktas automobiliam, namam, patogiam gyvenimui. Mažai dėmesio skiriama kultūrinių vertybių kūrybai, kuri nesusilaukia reikalingos medžiaginės paramos. Nurodyta, jog išeivija nėra išleidusi didesnio lietuvių kalbos žodyno, kas Lietuvoj jau padaryta. Bet iš antros pusės yra užsimotas didelis kultūros darbas emigracijoj — Lietuviškos enciklopedijos leidimas, kai pavergtoje Lietuvoje vos dar tepradedama leisti.

Diskusijose dar dalyvavo J. Kojelis, A. Skirius, L. Valiukas, prof. M. Biržiška, padarę kai kurių priekaištų lietuvybės ir kultūros srityje emigracijoje bei santykiam su okupuota Lietuva.

Ig. M.

=●=

Kun. J. Vaišnys, S. J., Laiškų lietuviams' redaktorius, išbuvęs Los Angeles, Calif. porą mėnesių ir pavadavęs lietuvius kunigus, spalio 2 išvyko atgal į Chicagą.

Pranciškonų gimnaziją Kennebunkport, Me., šiais metais iš Los Angeles, Calif., lanko du lietuviai — Duda ir Vilimas. Pernai buvo penki.

D. L. K. Birutės d-ja ruošia rudens balių lapkričo 18 ukraniečių salėje. **(L.Ž.)**

LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠOKĖJAI laukia išeiti į sceną Los Angeles tarptautinio instituto metinėje šventėje spalio 8. Nuotr. L. Kančausko.

NORWOOD, MASS.

Sodalietės rengia linksmus šokius spalio 20, 8 v. v. Elks salėje, Norwood, Mass. Pelnas skiriamas parapijos reikalams.

Šv. Jurgio lietuvių parapija kitais metais kovo 31 rengiasi švęsti 50 metų sukaktį. Bažnyčios pagražinimui reikalinga sutelkti daugiau pinigų.

Sodalietės ir parapijos kunigai maloniai kviečia vietos ir apylinkės lietuvius dalyvauti šokiuose. Bus progos visiem pasilinksminti, o savo atsilankymu paremsite parapiją.

Žvalgas

LOS ANGELES, CALIF. Leonas ir Stasė Niūniavai prie savo skalbyklos. Biznis jiem gerai sekasi. Jie yra Darbininko skaitytojai. Nuotr. L. Briedžio.

LOS ANGELES LIGONINĖS

Tikrumoj, tai aš tik 3 ligoninės pažįstu ir apie jas kalbėsiu. Šv. Juozapo ligoninė Burbanke yra gana didelė, su daug mediciniškų įrengimų. Čia daug rūpestingų gydytojų, personalas tikrai uolus. Čia išbuvau visą mėnesį ir patyriau daug malonumo ir gerumo iš kapeliono kun. K. Steponio (kai jis išvažiavo atostogų, iš kun. Vaišnio, S. J.), iš Mr. Robert J. Apablaskos, M. D. ir rūpestingų slaugių. Visiems jiems nuoširdi padėka.

Antroji ligoninė, kurioje buvau, tai St. John of God Hospital, Los Angeles. Ji kol kas tik senelių prieglauda ir tik ateinančią vasarą mano statyti tikrą ligoninę. Ją laiko grupė brolių. Kadangi ši prieglauda nelabai man tiko, tai broliai nurodė man jų pačių laikomą kitą ligoninę Ojai, apie 90 mylių nuo Los Angeles. Čia, kad ir nedidelė ligoninė, bet pritaikyta sužalotiems žmonėms senatvės ar kokio kito įvykio. Čia yra 12 brolių ir 23 kandidatai. Geri masažo įrengimai. Masažai prisidėjo prie mano sveikatos didesnio sustiprinimo. Labai dėkingas visiems!

Prie šios progos norėčiau pataisyti keletą klaidų, tilpusių Darbininke rugsėjo 29 mano padėkoje. Labiausiai atsiprašau kun. prof. A. Rubšį, kad ten jo nepaminėjau, kadangi jis tiek gero man padarė ir tiek nuoširdumo parodė, kada sirgau. Užtai dabar labai, labai dėkoju. Taip pat pasitaikė klaida ir dėl P. J. Puikuno aukos: jis davė 15, o ne 5 dol. Prie šios progos norėčiau pridėti, kad gautos dar šios aukos: ponų Saplių 15 dol. ponų Maroskių 10 ir ponų D. Cibų 5 dol.

Dar kartą visiems nuoširdžiai dėkoju.

Kan. A. Steponaitis

Los Angeles, 1961.10.4

RAILINGS - WELDING
ANTHONY LENA
CUSTOM RAILINGS - WELDING - FABRICATORS - PORTABLE WELDER. Special consideration to Religious Institutions. — 98 So. Central Ave., Elmsford, New York.
LY 2-8442

DRESS MAKER
ALTERATIONS ON ALL WEARING APPAREL
Expert Workmanship
WEDDING GOWN STYLIST
from Simple to Lavish
CE 9-4423 — Verona, N. J.

WATERPROOFING
QUICK MAINTENANCE Co.
71-21 65th Street, Glendale, L. I.
WATERPROOFING - PAINTING
WHITE WASHING
Special consideration to Religious Institutions
EV 6-9166

HENRY SPIELBUEHLER
263-18 Hillside Ave.
Floral Park, L.I. N.Y.
Only General Electric products used
Special consideration to Religious Institutions ..... FI 3-8000

AMICO WATERPROOFING
Waterproofing Specialists
Painting - Caulking - Cement Coating. Special consideration to Religious Institutes. All Work Guaranteed. — 89-47 163rd St., Jamaica, L. I. Tel. EV 6-9240 - RE 9-4900
(24 hour Service)

DISPLAY
EXCELLENT USED
MINK COATS $200.00
NATURAL MINK STOLES
LIKE NEW $110.00
PERSIAN LAMB COATS $150.00
All Merchandise 5 Year Guarantee
ROSALLE FURS
178 North Ave., New Rochelle, N. Y.
(opp. Arnold Constable)
Open Mon. and Thurs. 9 A.M. to 9 P.M.
Other days until 6 P.M.

SISTERS OF CHARITY
ATTENTION!
Habits Made to Order. 4 Day Delivery. Only 10 min. from Mother House. Call Now Mrs. A. Volpe
Florham Park, N.J. — FR 7-7710

ATTRACTIVE, COMPACT
ROSARY CASE
(2½"x3½")
Made of finest English-Moroccan leather. Fits into pocket or purse. Available in black or red with gold imprint.
$1.25
CUT OUT THIS AD AND
Only (Postpaid)
Send Check or Money Order. No COD's. Satisfaction guaranteed.
☐ Black ☐ Red
LAUR-EL NOVELTY CO.
1725 80th St., B'klyn, N. Y.
Dealer Inquiries Invited
Write for Wholesale Price List

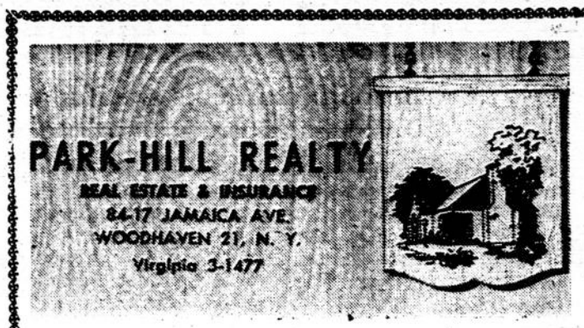

Čia Jūs rasite didelį pasirinkimą gražių namų, sklypų, apartamenų ir tai žemiausiomis kainomis. Čia galite visokeriopai apsidrausti; čia valstybinių mokesčių - taksų blankai užpildomi.

ALBERT F. PETERS - Petrauskas

WHITE HORSE TAVERN
baras - restoranas
PRANAS BRUČAS, savininkas
86-16 JAMAICA AVE. Woodhaven 21, N. Y. Tel. VIrginia 6-9519
Salė vestuvėm, susirinkimam ir kitiem pobūviam
Salėje gali tilpti 100 dalyvių

S & G MEAT MARKET
buvusi
J. MIRONO MAISTO KRAUTUVĖ
Home-Made Bologna
ANTANAS VAITKUS, vedėjas
Papigintomis kainomis priimame užsakymus VESTUVĖMS ir POBŪVIAMS
Pristato į namus lietuviškus skilandžius ir sūrius
We take all orders special price for Weddings and Parties
340 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y. — Tel. Stagg 2-4329

Lietuviškų produktų:
DŪONOS, SŪRIŲ, DESRŲ, SKILANDŽIŲ
PETRO LISAUSKO
krautuvė
64-09 Clinton Avenue, Maspeth 75, N. Y. Tel. TW 4-8087
Priimami užsakymai vestuvėms ir pobūviams
Perkant didesniais kiekiais pristatoma į namus nemokamai

Joseph Andrusis - TRAVEL AGENCY - REAL ESTATE -Insurance
—HAVEN REALTY—
Kelionių biuras lėktuvais ir laivais. Apdraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudos, Income Tax užpildymas. Mutual Funds — Pinigų investacijos. • Kasdien nuo 9 iki 9 val. Sekmadieniais popiet 1-5 val.
87-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. Tel. VI 7-4477

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA
Silver Bell Baking Co.
Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms vestuvėms ir pokyliams tortai
DALIA ir ALBERTAS RADŽIŪNAS, sav.
36-38-40 STAGG ST. BROOKLYN 6, N. Y.
Telefonas: STagg 2-5938

JUOZO IR IZABELĖS MISIŪNŲ
RAY'S LIQUOR STORE
Galima gauti įvairiausios rūšies amerikiečių ir importuotų gėrimų. Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno.
103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: VIrginia 3-3544

WINTER GARDEN TAVERN, INC.
VYTAUTAS BELECKAS
SAVININKAS
1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)
Tel. EVergreen 2-6440
Salė vestuvėms, ir kitokioms pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.

SPORTAS

Futbolininkai laimėjo

Pagaliau nusišypsojo laimė mūsų futbolo pirmajai komandai, įveikiant stipriuosius Pfaelzer SC 2:1 (1:1) ir tuomi sudarant didelę staigmeną. LAK žaidė tokios sudėties: Czere; Kailis, Starolis; Margaitis, Remėza II, Henshač; Stucky, Budraitis, Remėza I, Vainius, O'Hara. Komanda šį kartą vedė teisingą gynybos žaidimą. Gynimas ypač kritiškomis akimirkomis nepametė galvos. Didelė laimės dozė ir puikus Remėza II vidurio saugo pozicijoje labiausiai prisidėjo prie mūsų pergalės. Puikioje formoje buvo Evaldas Remėza — geriausias žaidikas aikštėje.

Puolime visas mūsų progas sukurdavo Remėza I. Pirmame kėlinyje Czere įsileidžia lengvą baudos kamuolį. Kėlinio gale, dešiniu kraštu praėjusio Stucky padavimą Remėza iš oro paverčia reto grožio įvarčiu. Antrame kėlinyje dominuoja priešininkas. Tik be klaidų žaisdamas mūsų gynimas bei vartų virpstai apsaugoja LAK nuo įvarčių. Rungtynių gale jaunis Budraitis pasiekia pirmąjį savo įvartį pirmoje komandoje. Tas įvartis ir nulėmė mūsų pergalę. Beveik 35 metrų atstumo priteista ir Budraičio vykdoma bauda, visų nustebimui, atsiranda priešininko vartuose.

Rezervinė krito prieš Pfaelzer 1:5 (0:4). Jaunučiai pralaimėjo šeštadienį German - Hungarians 0:4.

Sekmadienį futbolas

Šį sekmadienį mūsų futbolininkai žaidžia namie — Bushwick HS aikštėje, Irving ir Putnam Aves., Ridgewoode. Priešininku yra Yonkers SC, stovįs antroje vietoje. Mūsiškiams paskutinėse rungtynėse rodant pažangos žymių, lauktina geros kovos. Rezervinės pradeda 12:45, o pirmosios 2:30 val.

Sporto veikėjų pagerbimas

Šį šeštadienio vakarą Lietuvių Atletų Klube bus vakaras, kurio metu pagerbiami sporto darbuotojai — visuomenininkai Albertas Kynastas ir Jonas Klivečka. Abu minėtieji yra tikrai daug nusipelnę mūsų sporto gyvenime.

Krepšininkai į Press lygą

Lietuvių Atletų Klubo krepšinio komanda, vadovaujama Al girdo Vyšniaus, šį sezoną pasiėmė sunkų uždavinį. Mūsiškiai buvo priimti į žinomąją Long Island Press krepšinio lygą, kurios žaidimo lygis vietomis siekia kolegijų aukštį. Beje, į šią lygą priimama ne kiekviena komanda; parenkami stipresni ir žinomesni vienetai.

Atletas

RUOŠIAME LIETUVIŠKAS VESTUVES. SALĖS PARENGIMAMS IR SUSIRINKIMAMS NEMOKAMAI. Tel. MU 3-2928 VACYS STEPONIS

ŠACHMATAI

Veda K. Merkis

Didžiojo Bostono pirmenybės, įvykusias spalių 12-15 d.d., laimėjo Nauj. Anglijos ir Massachusetto meisteris John Curdo, sukorės 6-0 taškų. Antrą vietą dalinosi keturiese: Costelli, Grossguth, Scheffer ir Algis Makaitis, visi surinkę po 4-2 tš.

Mūsų jaunuolis Algis Makaitis šiose p-bėse puikiai pasirodė, įkopdamas į Bostono pirmūnų eiles. Makaitis pirmame rate pateikė nemažą staigmeną, įveikdamas buv. Bostono meisterį Gediminą Šveikauską, kuris, matomai, to pralaimėjimo pritrenktas, net pasitraukė iš p-bių, nors buvo laikomas draug su Curdo p-bių favoritu.

P-bių laimėtojui John Curdo buvo įteikta Lietuvių pereinamoji dovana, skirta Šo. Bostono lietuvių pilėčių draugijos. Jis šią dovaną laimi antrukart — 1958 ir 1961.

Povilas Valtenis, buv. dukart Kanados meisteris, ilgus metus buvo skelbiamas Kanados šachmatų Federacijos ratinguose pirmuoju arba antruoju Kanados žaidiku, tačiau naujajam ratinge P. Vaitonis atsistojo 7-ju. Chess Life, Amerikos jaunių p-bių aprašyme, pabrėžia Vincento Žukaičio gražų pasidarbavimą tų p-bių surengime.

Ivars Kalme iš Philadelphijos yra pats stipriausias latvių šachmatininkas JAV-bėse; jis triskart laimėjo Amerikos latvių p-bes. Šiemet jis sukorė 6-0 taškų; antruoju baigė L. Dreibergs su 4½ tš., Baumanis ir Tums po 3½ tš. Įdomu pabrėžti, kad Kalme puikus futbolininkas, jis žaidė All-American ir soccer komandoje.

Petrosian, Sovietų čempionas, aukodamas valdovę sutvarkė čekų didmeisterį Pachmaną. Bledo turnyre. Partija — Karaliaus indiška:

1. Žf3 c5 2. g3 Žc6 3. Rg2 g6 4. 0-0 Rg7 5. d3 e6 6. e4 Žge7 7. Bel 0-0 8. e5 d6 9. e:d6 V:d6 10. Žbd2 Vc7 11. Žb3 Žcd4 12. Rf4 Vb6 13. Že5 Ž:Žb3 14. Žc4 Vb5 15. a:Žb3 a5 16. Rd6 Rf6 17. Vf3 Kg7 18. Be4 Bd8 19. V:R÷ K:V 20. Re5÷ Kg5 21. Rg7 ir juodi pasiduoda.

Didmeisteris Rogozinas Sovietų p-bių apžvalgoj, tilpusioj žurnale FIDE, apibrėžia Petrosianą kaip stipriausią šių laikų didmeisterį. Vienok Bledo turnyre Petrosian patyrė du pralaimėjimu: prieš JAV čempioną Bobby Fischerį ir Vengrijos čempioną Portisch.

IŠ FILMŲ PASAULIO

Frederico Fellini, žymiausias šių laikų italų filmų direktorius, filmo "La Dolce Vita" autorius, amerikiečių reporteriui tvirtino, kad italų filmas dabar yra daugiausiai eksportuojamas, kad jis pergyvenąs pakilimą, renesansą, kad Italijos filmų direktoriai esą moralinio griuvimo pasauly reporteriai. Pats Fellini yra kūrybingas filmų gamintojas; stiprūs išoriniai įspūdžiai ir gilesnė religinė bei filosofinė mintis esą jo darbų pagrindiniai bruožai. "Kiekvienas filmas man lyg išpažintis", — sako Fellini. Filme jis turįs išsakyti vaizdais ir aktorių vaidyba visa, ką jis jaučiąs apie pasaulį ir žmones, apie gamtą, audras, apokalipsę. Išauklėtas katalikiškai, stebįs žmogaus pasireiškimus religinio ir moralinio aspekto šviesoje, pats daugiausia suinteresuotas savo darbų estetine dalimi, savo atsiminimų jūroje jis kuriąs filmus spontaniškai, su užsidegimu, bet gerai pažindamas aplinką, kuriamą istoriją, savo techninius patarėjus ir padėjėjus ... Visi kiti Italijos filmų direktoriai esą šiuo metu Fellini darbų įtakoje.

Spencer Tracy, su Frank Sinatra vaidinąs LeRoy - Fred Kohlmer filme "The Devil at 4 O'Clock", paklaustas, ką jis galėtų patarti jauniems, pradedantiems aktoriams, atsakė: "Čia negali nieko patarti, kaip ir pradedantiems įsimylėti. Anksčiau ar vėliau kiekvienas nueina savo keliu. Ir, koks tas kelias bebūtų, jei aktorius turi talentą, jis pasieks pasisekimo".

Tony Quinn vaidina Italijoj sukamame filme "Barabbas". Jis nuvyko į Italiją su visa savo šeima ir dviem katėm: viena balta, kita juoda. Moteris iš minios pastebėjo: "Jis turi būti labai turtingas amerikietis, jei turi vieną katę dienai, kitą nakčiai".

Jack Hawkins, britų aktorius, vaidindamas filme "Five Finger Exercise", turi valgyti popierinę servietėlę. Repetuojant tą sceną, jam teko atsikąsti servietėlės net dvylika kartų tą pačią dieną. Jis pasakė: "Neskanu, bet nors nėra pavojaus nutukti: nei kolorijų, nei vitaminų"...

A. R.

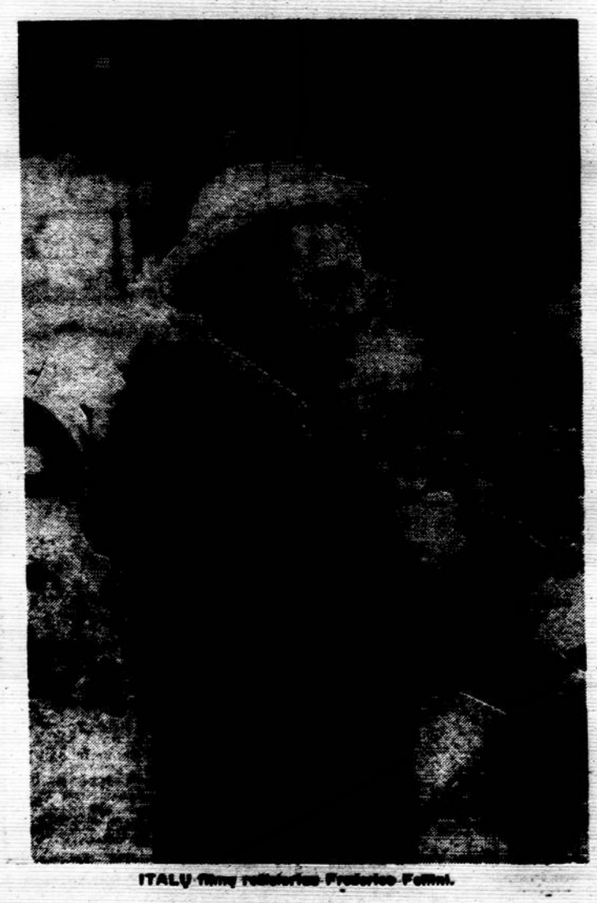

ITALŲ filmų režisierius Frederico Fellini.

WILLIAM J. DRAKE — DRAGONAS
ADVOKATAS
84 - 14 Jamaica Ave.
Woodhaven 21, N.Y.
Tel.: HIckory 1-5220

YUcon 8-8310
atidaryta iki vidurnakčio
Continental Delicatessen
George Kopping
importuoti ir vietiniai skanėstai
namie gamintos salotos
šviežia rūkyta žuvis
1655 Second Avenue
(kampas 86th Street)
New York 28, N. Y.

TO PLACE, YOUR AD CANCEL OR CHANGE
Call LO 3-7291

RESTAURANTS

For the Finest Dine at the Good Old NEW CAMPUS Restaurant — 106 West 32nd Street — PE 6-4121 Under New Management. Proprietors: Louis Gazza & Philip Mercali. Special consideration given to religious groups. Free Parking after 6 P.M. Diners Club Member.

TOM PEPE'S STAKE CASINO
33 University Pl., (at 9th St.) NYC Charcoal Pit Guided Meaue — Free 3 Hour Parking — Special consideration to Religious Groups. Tel.: AL 4-7499

"New York Dining at its Best" — GILHULY'S Restaurant and Bar. 729 8th Ave. (at 46 St.), N. Y. C. Estbl. 1893 — Delicious Luncheons & Dinners served in homelike atmosphere. Daily and Sunday. Convenient to Coliseum, Theatres and St. Patricks Cathedral. Special consideration to relig. groups; accommodates 15-60 people. JU 2-9507.

DIORIOS KING COLE RESTAURANT
1527 Williams Bridge Rd. (Corner Poplar St.), Bronx. Italian - American Restaurant catering to functions in our completely new Regina Room. Special consideration to religious Groups. ..... TA 2-9380.

LA MARCHAL Supper Club, Inc.
Announces the Opening of its
RESTAURANT - BAR
Bar at 837 Nostrand Ave. (Corner President), B'klyn; Restaurant at 1200 President St., B'klyn. Featuring Business Mens Lunch 11 A.M. - 2 P.M. — PR 3-8892 - PR 3-9139.

BANQUETS - WEDDINGS
SOCIAL FUNCTIONS
FORT SCHUYLER INN
50 Pennyfield Ave., Bronx, N. Y.
TA 2-9455
Special consideration to Religious Groups. .... Free Parking.

GRIPSHOLM RESTAURANT
Inc.
324 EAST 57th STREET
NEW YORK 22, N. Y.
Finest Swedish Smörgasbord
Luncheon - Cocktails - Dinner
AIR COOLED PL 9-6260

CONTRACTORS

P. & J. CONTRACTORS
BRICK & CEMENT WORK
Plastering - Garages - Institutions
Free Estimates Given
Special Consideration to Religious Institutions
AS 8-9109

SOUND ELECTRIC
Licensed Electrical Contractor
ATTICS - BASEMENTS WIRED
220 Service Priced Right
Special Consideration to Religious Institutions
FL 2-4515 ..... SU 5-6426

ROOFERS

I DO roofing myself cheap. All repairs. Stop any leak. Caulking siding, gutters, Storm work. Free estimates. Special consideration given to religious institutions.
Alfons. AMityville 4-2151.

PAINTING

PAINTING CONTRACTOR
INTERIOR - EXTERIOR
Spraying homes outside with special material, 10 Year Guarantee. Reasonable prices — Clean Work.
BO 8-7758

OIL BURNER

EFFICIENCY HEATING & APPLIANCES
555 Tonnelle Ave., Jersey City, N. J. Institutional Directors! Give a Thought to the Cold Days Ahead and Save on Heating Bills. Keep Heat Up and Fuel Costs Down this Winter. Easy monthly payment plan. Special consideration to Religious Institutions. — OL 3-6700.

INCINERATORS

THE KENERATOR CO.
Div. of Morse Boulger, Inc. — 30 5th Avenue, New York City. INCINERATORS and REPAIRS. Also Parts and Supplies. Garbage and Refuse Destructors. Special consideration to Religious Institutions.
WA 9-8000

INTERBORO INCINERATOR CO.
988 Mac Donald Ave., Brooklyn
Firebrick Repaired & Relbricked. Replacement Parts for all Makes of Incinerators. Special consideration to religious institutions. Tel.: GE 8-8385

DISPLAY

OSSINING LAWN MOWER SERVICE, INC.
25 Camp Wood Rd., Ossining, N. Y.
Expert Repairs — All Types of Mowers. Sales & Service of professional machines for institutions. Special consideration to religious institutes. — John Dykstra, pres.
Wilson 1-2749

FOR THE VERY BEST PLASTIC FURNITURE COVERS CUT, PINNED, OR FITTED
Call for free estimates. Special consideration to religious institutions.
LOUIS R. LUCCI
ES 6-5212

FRED G. Mac KENZIE, INC.
107 Reade St., N.Y.C. — Only authorized RIXON Door Check Sales & Service. All makes Door Closers repaired; tempered glass door maintenance. Fast dependable service. Special consideration to religious institutions. A Fleet of Trucks On-The-Job Service. Tel. BA 7-6852.

UNI-TAL WINDOWS & DOORS
Exclusive 8½ Inch
Glass Louvers for greater beauty for
Schools - Commercial - Institutions
Special consideration to religious institutions. Tel.: 203 - TO 9-8222

JOSEPH CHARLA IRON WORKS
Beachwood Ave. & 2nd Street
New Rochelle, N. Y.
Ornamental - Structural - Special Designs. Free Estimates and Literature ond Request. Special consideration to Religious Institutions.
NE 2-3393

Bernardini Cast Stone Co.
3451 De Lavalle Ave., Bronx
Specializing in: STEPS - WINDOW SILLS - COPINGS. Special consideration to Religious Institutions.
FA 4-7064

Sacred Vessels
• REPAIRED
• REFINISHED
• REGILDED
(Ecclesiastical Approval)
Items left on Monday — ready by Friday. Complete plant & facilities on premises. Manufacturing all essentials for the Catholic Church. Inspection invited.
Phone
PAUL PAPA
BEekman 3-4600
GENERAL CHURCH GOODS CORP.
40 Worth St., N. Y. C.

NURSING HOME

IRWIN NURSING HOME "Where Patients are Guests". 24 hr. professional nursing service, outdoor patios, planned entertainment, 1 floor level, Novena services on Mondays. Confession & Communion monthly. Convalescent, chronic, aged, diabetics, bed-ridden, strokes. Reasonable rates. 109-45 Farmers Blvd., Hollis, Queens, N. Y. — SP 6-1234.

LAURA PARKER Nursing Home
153 Meadow Lane
New Rochelle, New York
NE 2-7509 NE 2-6110
Personalized Service — Chronic - Aged - Post Operative - Convalescents
Donald L. Redner, Owner & Director

HOTELS

HOTEL AMERICA
145 West 47th Street, N. Y. C.
300 Fireproof Rooms. Completely renovated. Newly decorated. 21" TV — Free radio. Restaurant - Valet - Beauty parlor - Barber shop. Free parking. Special consideration to religious groups. Tel. CO 5-6300.

BRIRFIELD HOTEL
215 West 83rd Street, N. Y. C.
Refined Friendly Atmosphere
Transits Accommodated
TV available. Daily - Weekly and Monthly Rates. ..... TR 4-6400

BRESLIN HOTEL
29th Street & Broadway
Near Penn Station
Transits - Permanents. 450 Rooms; Radio - TV Low weekly & monthly rates. Special consideration to religious groups. — Tel. MU 5-9600.

BROADWAY CENTRAL HOTEL
in Greenwich Village
at 673 Broadway — N. Y. C.
SINGLES - DOUBLES
Special Weekly Rates. Special consideration to Religious Groups. Tel. OR 4-6300

HOTEL MANSFIELD
12 West 44th Street, N. Y. C.
Near Times Sq. - U. N. - Radio City - St. Patricks Cathedral - Empire State Bldg. Newly decorated rooms & Suits. Reasonable rates. Special consideration to religious and other groups. Ext. 5 ..... MU 2-5140.

ŽODYNAS
A. Lalio ŽODYNAS už pusę kainos (vietoje $14.00 — tik $7.25 su persiuntimu) lietuvių - anglų ir anglų - lietuvių k. Daugiau kaip 1250 psl., gražiai įrištas. Yra tik ribotas skaičius. Naudinga dovana visiems ir visada.
A. Lalio žodynas yra didis kalbos žodžių lobis. Tai knyga, kurioje sudėti paraidžiui, sutvarkyti žodžiai su paaiškinimais. A. Lalio žodynas yra didžiausias ir geriausias lietuvių - anglų ir anglų - lietuvių kalbų žodynas. Jis tinka knygynui ir kiekvienai šeimai. Žodynas yra reikalingas visiems. — Įsigykite tuojau!
Gaunama:
DARBININKO Administracija
910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

Tel.: APplegate 7-0349 Sav. V. ZELENIS
BANGA TELEVISION
34-23 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.
NAUDOKITĖS PROGA!
• Fedders (geriausios rūšies) oro vėsintuvai. Žemiau sezono kainos
• 40% nuolaidos vokiškiems Blaupunkt radio bei stereo HI-FI aparatams
• Dideli atpiginimai aukščiausiai įvertintoms Admiral ir Motorola 23 inčų televizijoms, bei stereo HI-FI
Nemokamai dovanos su kiekvienu pirkiniu
Televizijos, HI-FI bei vokiškų aparatų taisymas atliekamas RCA kvalifikuoto techniko
Darbo valandos: kasdien iki 7 val. vak.; penktad. iki 9 val. vak.

REPUBLIC
Liquor Store, Inc.,
322 Union Ave. Brooklyn 11, N. Y.
Tel.: EV 7-2089
JURGIS J. JOKUBAITIS,
Manager
Didelis pasirinkimas
įvairių vynų, degtinių, konjakų, midų šventėms bei kitokioms progoms

Namų pardavimo bei apdraudimo reikalais kreipkitės
INSURANCE - REAL ESTATE
JOHN ORMAN AGENCY
110-04 Jamaica Avenue Richmond Hill 18, N. Y.
Tel. VIrginia 6-1800

ROMAN FUNERAL CHAPEL
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
CHARLES J. RAMANAUSKAS
1113 Mt. Vernon St. Philadelphia 23, Pa.
POplar 5-4110

CARROL FUNERAL HOME, Inc.
PETRAS KARALIUS, savininkas
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS IR BALZAMUOTOJAS
74 Providence Street
WORCESTER, MASS
PL 4-6757 PL 4-1165

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS, jaunas ir puikus lietuvis — naujose patalpose — skausmo valandoje suteikia puikų patarnavimą
Edward A. Zigas FUNERAL HOME
540 East Street, New Britain, Conn.
Tel.: BA 9-2242 — 9-9336
Aptarnauja NEW BRITAIN, WATERBURY ir HARTFORD, Conn

J. F. EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS CHICAGOJE
TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS
4605-07 South Hermitage Avenue — Tel. YA 7-1741-2
4330-34 South California Ave. — Tel. LA 3-0440 - 9852
Ambulance patarnavimas dieną ir naktį

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŽINOMAS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

DARBININKAS

NEW YORKO NAUJIENOS

Jonas Budrys, Lietuvos generalinis konsulas, po sunkios ligos jau yra grįžęs iš ligoninės namo, bet tebėra gydytojų priežiūroje.

Į ALRK Federacijos kongresą, kuris šį savaitgalį bus Detroite, iš New Yorko vyksta: Centro Valdybos pirm. A. Masionis ir nariai — kun. L. Jankus, kun. V. Dabušis, Pr. Vainauskas.

Jonas Aistis, iš Washingtono, praeitą savaitę lankėsi New Yorke, kai buvo baigti visi jo "Poezijos" spausdinimo darbai. Leidėjas Jonas Galminas autoriui įteikė pirmuosius egzemplioriu. Knygos pasirodymo proga Darbininko redakcijoje leidėjas visiem spaustuvės darbuotojam surengė kavutę, kurioje dalyvavo ir autorius.

Metinę vakarienę ruošia Lietuvių Klubo Maspethe Moterų pagelbinė draugija spalio 21, šeštadienį, 8 val. vak. Įėjimo auka 5 dol.

Ieškoma skubiai moteris prižiūrėti 5 metų vaiką. Kamba-Skambinti vakarais MI 1-6893.

Jaunesniųjų ir vyresniųjų ateitininkų moksleivių susirinkimas įvyko spalio 14 Apreiškimo par. salėje. Po metinės veiklos pranešimų išrinkta nauja valdyba, pareigomis pasiskirs tė taip: pirm. Vytas Radzivanas, vicepirm. Visvaldas Gerdvilis, sekretorė Elvira Ragažinskaitė, korespondentė Violeta Gerdvilytė, iždininkas Pranas Ąžuolas.

Įdomūs filmai iš Šv. Tėvo Jono XXIII vainikavimo iškilmių ir Romos miesto įžymybių buvo parodyti spalio 15 po vakarinių pamaldų Angelų Karalienės parapijos salėje šv. Vardo draugijos iniciatyva. Filmus davė Balantine alaus bendrovė, kun. V. Pikturnai tarpininkaujant.

Balfo narių ir rėmėjų susirinkimas šaukiamas spalio 26 d., 7 val vakare, Balfo centro patalpose Didžiojo New Yorko rudens vajaus komitetui sudaryti.

Stanislovas Leveikis, 81 metų, gyvenęs 24 St. Nichols Ave., Brooklyne, mirė spalio 17. Laidojamas spalio 21 d., 10 val. iš Apreiškimo parap. bažnyčios šv. Jono kapinėse. Paliko liūdinti žmona Teofilė. Pašarvotas J. Garšvos koplyčioje.

Kristaus Valdovo šventės minėjimas

Spalio 14, 8 val. Apreiškimo parapijos klebonijos raštinėje įvyko ALK Federacijos New Yorko ir New Jersey apskrities valdybos posėdis, kuriame taip pat buvo apsvarstytas ir Kristaus Valdovo šventės minėjimas ir nustatyta jam programa. **Kristaus Valdovo šventės minėjimas bus Apreiškimo parapijos salėje spalio 29, sekmadienį, 3:45 val.,** tuoj po rožančiaus pamaldų. Minėjime paskaitą skaitys kun. St. Raila; toliau bus giesmės ir deklamacijos. Minėjimas baigiamas bažnyčioje Švč. Sakramento palaiminimu.

Visuomenė kviečiama šiame minėjime gausiai dalyvauti ir pagerbti Kristų Visatos Valdovą.

Taip pat valdyba nutarė sušaukti N. Y. ir N. J. **ALR Federacijos apskrities susirinkimą gruodžio 7 dieną 8 v. v. tuoj po pamaldų Apreiškimo parapijos salėje ir apsvarstyti katalikų seimelio sušaukimą,** paskirti jam laiką ir sudaryti darbotvarkę. Prel. J. Balkūno kvietimu katalikų seimelis bus Maspethe, N. Y. Šios apylinkės lietuvių katalikiškos draugijos prašomos apskrities susirinkime gausiai dalyvauti, o ypač jų valdybos, ir padaryti iš draugijų veiklos žodžiu ar raštu pranešimus. Taip pat bus pranešimai ir iš Federacijos kongreso.

S. K. Lukas

Ieškoma vienam asmeniui 3 ar 4 kambarių buto pirmame aukšte East New Yorko rajone. Pranešti: Ona Kaminskienė, 889 Belmont Ave., Brooklyn 8, N. Y., tel. AP 7-4115.

Reikalingas Lietuvių Piliečių klubui padavėjas už baro (bartender) vyras ar moteris. Reikia mokėti lietuvių ir anglų kalbas. Kreiptis 280 Union Ave., kampas Stagg St., Brooklyn 11, N. Y. Tel. EV4-9672. Vedėjas Pr. Vaitukaitis.

Flatbush sekcijoj išnuomojamas gražus butas. Suinteresuoti gali teirautis šeštadienio vakarais po 7 val. tel. SL 6-0794.

JAV LIET. BENDRUOMENĖS NEW JERSEY APYGARDA

spalio 28 dieną (šeštadienį)

naujai įrengtoje ŠVENTO JURGIO D-JOS salėje 180-2 New York Ave. Newarke

mokslo metų pradžios proga rengia

LINKSMAVAKARĮ

Programą išpildys:

Humoristas ANTANAS GUSTAITIS

Poetas LEONARDAS ŽITKUS - ŽITKEVIČIUS

Solistė IRENA STANKŪNAITĖ

Studentų kvartetas ir kitos meninės pajėgos.

Programą praves IRENA VEBLAITIENĖ

Šokiams gros populiarus orkestras • Veiks bufetas su šiltais užkandžiais ir gėrimais. Vakaro pelnas skiriamas šeštadieninių lietuviškų mokyklų išlaikymui ir N. J. Apygardos įsteigtam stipendijų fondui, kurio tikslas — remti augštosiose mokyklose studijuojantį lietuvišką jaunimą.

Vakaro pradžia 7 v.v.

Bilieto kaina — $1.50

Rengėjai

BAYONNĖS, N. J. Šv. Mykolo parapijos sodalietės paminėjo savo veiklos 15 metų sukaktį. Pirmoje eilėje iš k. į d.: sesuo Cecilia M. P. F., sesuo Helen Rado M.P.F., kun. Petras Žemeikis, kun. dr. Jonnas Starkus, sodalieičių dvasios vadas; antroje eilėje: Mrs. Edward Bogdan, Mrs. John Souder, Mrs. Robert Allison.

SODALIEČIŲ METINĖ ŠVENTĖ

BAYONNE, N. J.

Šv. Mykolo parapijos sodalietės spalio 15 atšventė 15 metų sukaktį. Visos dalyvavo 9 v. mišiose, kurias aukojo dvasios vadas kun. dr. J. Starkus. Vakare parapijos salėje įvyko sukaktuvinis banketas. Svečius priėmė vicepirm. Mrs. Edward Bogdan, sveikino kleb. kun. J. Starkus ir kun. P. Žemeikis. Kalbą apie namų šventumą pasakė sesuo Helen Rado, M.P.F., Our Lady of Mt. Carmel mokyklos Jersey City, N. J., vyresnioji.

Buvo pakviestos atsistoti visos buvusios sodaliečių pirmininkės: Stella Miskewitz 1947, Irene Barisonek 1948, Josephine Andrews 1949, Adele Tumas 1950 - 1951, Mary Souders 1952, Ann Davis 1953, Mae Van Holt 1954, Agnes Stasiulaitis 1955, Gladys Gursky 1956, Stella Miskewitz 1957, Mary Bochis 1958, Frances Malakauskas 1959, Mary Janecki 1960, Mary Souders 1961.

Programą baigė dabartinė pirmininkė Mary Souders. Po to buvo šokiai. Grojo Vincent Bochis orkestras.

Domicelė Kiaulis, 75 metų, mirė spalio 17 New Rochelle, N. Y. (627 Telham Rd.). Laidojama iš Aušros Vartų lietuvių bažnyčios Manhattane spalio 21 šv. Jono kapinėse. Laidojimu rūpinasi J. Garšva. Velionė nuliūdime paliko dukterį Stellą Kolesk ir du anūkus — Andrių ir Steponą.

Magdė Simonaitienė, 68 metų, gyv. 80-23 85th Dr., Woodhavene, mirė spalio 18. Pašarvota Šalinskų koplyčioje. Laidojama spalio 21 iš Apreiškimo par. bažnyčios šv. Karoliaus kapinėse. Paliko nuliūdę: vyras Juozas Simonaitis, sūnus Juozas, duktė Ona, marti, žentas, 6 anūkai ir 2 proanūkai.

BOSTONO ŽINIOS

Prel. Pr. Virmauskio pagerbime lapkričio 5 meninėj programoj dalyvaus muz. Juliaus Gaidelio vadovaujamas trio ir solistė Stasė Daugelienė.

Inž. Bronius Galinis jau apleido ligoninę ir sveiksta namie.

Bostono komunistai, kurį laiką bent žodžiais smarkavę, tilo nutilo ypač po to, kai išgirdo savo centro kompartiečių įsakymą sunaikinti visus sau ir kitiems pavojingus popierius. Na, ir skuba.

BANKAS ĮTEIKĖ DOVANĄ

Kings County banko skyrius Massapequa, L. I., N. Y., per truputį daugiau kaip tris mėnesius peržengė vieno milijono dol. indėlius. Laimingasis taupytojas Samuel Atkin, gyv. Deer Park, L. I., N.Y., buvo maloniai nustebintas, kai jam apie tai pranešė šio banko skyriaus vedėjas Joseph Merz, kad jo indėlis kaip tik šią milijono dol. ribą peržengė. Šį įvykį minint jis buvo pristatytas Kings County Savings Banko prezidentui Charles F. Brau.

Kings County bankas įsteigtas 1860 ir jau daugiau kaip šimtmetį rūpestingai patarnauja žmonėms. Atidarant naują banko skyrių Massapequa, L. I., banko prez. Ch. Brau pasakė: "Mes esame laimingi, kad galime patarnauti Nassau County taupytojams, panaudodami visą mūsų ilgą patirtį. Mes taip pat esame dėkingi Massapequa ir apylinkių gyventojams, kurie naudojasi mūsų patyrimu ir su mumis bendradarbiauja. Mes stengsimės visą laiką kuo geriausiai patarnauti su šiltu kaimyniškumu visiems".

Kings County Savings Bank turi savo skyrių Brooklyne Williamsburgo sekcijoje ir pagrindinę įstaigą 539 Eastern Parkway, Brooklyne, N. Y.

THE KINGS COUNTY SAVINGS banko prezidentas Charles F. Brau (d.) įteikia dovaną Samuel Atkin.

Suaugusių dirbanti šeima ieško ramaus 4-5 kambarių buto netoli subway stoties. Skambinti telef. HY 1-7603 nuo 8 iki 10 val. ryto ir nuo 6 iki 8 val. vakaro.

Reikalingas privačių namų prižiūrėtojas (superintendentas), kuris už patarnavimą gautų 4 kambarių butą ir mėnesini gerą atlyginimą. Vieta yra 1470 St. John's Pl., Brooklyn, N. Y. Skambinti PR 8-6976.

Laisvės Varpas kas savaitė turi lietuviškiausią ir kultūringiausią radijo valandos programą. Jį reikia remti. Ateikime į jo vakarą spalio 22 d. 3 val. popiet Thomas Park aukšt. mokyklos salėje. Dainuos solistai chikagiškiai D. Stankaitytė, St. Baras ir J. Vaznelis. Yra ko pasiklausyti ir atsigauti.

Initium semestri spalio 21, šeštadienį, 8 val. vak. latvių salėje (Baltnams, 69 Sigourney St.) Jamaica Plains, ruošia Bostono studentų ateitininkų draugovė.

Tėvų marijonų rėmėjų Bostono skyrius spalio 28 d. 5 val. popiet parapijos salėje prie E. 7-tos gatvės ruošia arbatėlę.

LRK Susivienijimo Amerikoje Naujosios Anglijos apskrities kuopų valdybų ir narių suvažiavimas įvyksta spalio 22 d. 1 val. popiet šv. Petro parapijos salėje. Mišios 10 val. ryte; popiet 1 val. dr. Juozo Leimono paskaita ir 75 metų sukakties minėjimas.

CYO organizacija spalio 29, Kristaus Valdovo šventėje, po 9 val. mišių šv. Petro parapijos salėje ruošia jaunimo pusryčius.

Mirė Vincas Vasiliauskas, 66 metų Lietuvos ūkininkas, su šeima nuo rusų raudonosios armijos pabėgęs į Vakarus. Gedulingos pamaldos buvo šv. Petro bažnyčioje. Sveikatą jam pakirto tremtis ir sunkios darbo sąlygos. Buvo ramaus būdo ir rimtai galvojantis lietuvis. Tėvas nebesulaukė greit būsimų savo dukters Janinos sutuoktuvių su inž. Liutaveru Gražuliu, tarnaujančiu JAV kariuomenėje.

86th CASINO THEATRE

210 East 86th St. • REgent 4-0257

New York, N. Y. BU 8-0561

Penktadienį, spalio 20, iki — Ketvirtadienio, spalio 26, 1961

Nepamirštamai graži špalvota filma pagal Theodoro Storm novelę "Viola Tricolo" —

"ICH WERDE DICH AUF HAENDEN TRAGEN"

Vaidina: Krist. Soederbaum, Hans Holt, H. Nielsen, B. Haller ir kiti. Ir naujausia Vokietijos savait apžvalga

Brangiai motinai, uošvei ir senelei

A. ✝ A.

JOANAI PROSCEVIČIENEI

mirus, Vladą Brazaitienę su šeima nuoširdžiai užjaučia

Lietuvių Fronto Bičiulių New Yorko sambūris

Brangiai Motinai

A ✝ A

JOANAI PROSCEVIČIENEI

mirus, dukrą Vladą Brazaitienę - Prosčiūnaitę su šeima nuoširdžiai užjaučia ir kartu gedi

ASS New Yorko skyrius

RADIJO PROGRAMOS

NEW YORKE ir BOSTONE

LIETUVOS ATSIMINIMŲ RADIJO VALANDA

Direktorius JOKŪBAS J. STUKAS

WEVD - 1330 kil. 97,9 mg. FM New York, N. Y.

Šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. popiet

Raštinė: 1264 White Street Hillside, New Jersey

Tel. WAverly 6-3325

#

BOSTONO LIETUVIŲ RADIJO VALANDA

Vedėjas JONAS J. ROMANAS, Sr.

WHIL - 1430 kil. Medford, Mass.

Sekmadieniais nuo 11 iki 12 vid.

#

LAISVĖS VARPAS

Vedėjas P. VIŠČINIS

Sekmadieniais 8 - 9 val. ryte

AM bangomis 1190 kilociklų

FM bang. 105.7 megaciklų iš WKOX, Framingham, Mass.

#

SENIAUSIA N. ANGLIJOJE RADIJO PROGRAMA

Vedėjas STEP. MINKUS

Boston, Mass.

WLYN — 1360 kilocycles

Sekmadieniais nuo 1 - 1:30 val. p.p.

Prieinamiausiomis kainomis su labai gerom išsimokėjimo sąlygom ir pristatymu į vietą iš ONOS IVAŠKIENĖS

BALDŲ KRAUTUVĖS

galima gauti butui moderniški baldai, įvairios lempos, vaikam lovutės, virtuvės reikmenys ir k.

LITHUANIAN FURNITURE CO.

366 West Broadway, So. Boston 27, Mass.

Off. Tel.: AN 8-4618

Res.: AN 8-5961

Krautuvėje galima gauti DARBININKĄ, pratęsti prenumeratą arba užsisakyti naujai.

LAIDOJIMO DIREKTORIAI

Tel. EVergreen 7-4335

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

Graborius-Balsamuotojas

MODERNIŠKA KOPLYČIA

423 METROPOLITAN AVE. BROOKLYN, N. Y.

Tel. STagg 2-5043

Matthew P. Ballas

(BIELIAUSKAS)

FUNERAL HOME

M. P. BALLAS — Direktorius

ALB. BALTRŪNAS - BALTON — Reikalų Vedėjas

660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.

NOTARY PUBLIC

EVergreen 8-9770

Joseph Garszva

GRABORIUS BALSAMUOTOJAS

231 BEDFORD AVE. Brooklyn, N. Y.

J. B. SHALINS - Šalinskas

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

84-02 JAMAICA AVE. (prie Forest Parkway Station)

WOODHAVEN, N. Y.

Suteikiam garbingas laidotuves Koplyčios nemokamai visose miesto dalyse; veikia ventiliacija

Tel. VIrginia 7-4499

VAITKUS

FUNERAL HOME

197 WEBSTER Ave.

PRANAS WAITKUS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Ir BALSAMUOTOJAS

Cambridge, Mass.

NOTARY PUBLIC

Patarnavimas dieną ir naktį

Nauja moderniška koplyčia šermenims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis. Kainos tos pačios ir į kitus miestus.

Reikale šaukite: Tel. TR 6-6434